

**KATIKA KAMATI YA MALALAMIKO
YA
MAMLAKA YA MAWASILIANO TANZANIA**

JIJINI DAR ES SALAAM

LALAMIKO NA. TCRA/LAL/02/30/MEI/2018

MBELE YA:

BI. VALERIE NDENEINGO-SIA MSOKA	-	MWENYEKITI
DKT. MZEE MNDEWA	-	MJUMBE
BW. JOHN DAFFA	-	MJUMBE
BW. LUCAS MWALONGO	-	MJUMBE

SULEIMAN SHABAN SULEIMAN.....MLALAMIKAJI

DHIDI YA

MIC TANZANIA LIMITED.....MLALAMIKIWA

UAMUZI

JULAI, 2018

1.0 MUHTASARI WA LALAMIKO

Katika shauri hili, mlalamikaji Bw. Suleiman Shaban Suleiman, ni mteja wa Mlalamikiwa, kampuni ya MIC Tanzania Limited, ambaye ni mto wa Huduma za Mawasiliano aliyepewa leseni ya utoaji wa huduma za mawasiliano ya Kielektroniki na Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania.

Mlalamikaji katika shauri hili analalamikia Mlalamikiwa kwa kushindwa kuchukua hatua ya kusitisha huduma kwa muda mara baada ya kupewa taarifa kuwa simu ya Mlalamikaji ilikuwa imeibwa.

Kwa mujibu wa Mlalamikaji kushindwa kwa Mlalamikiwa kuchukua hatua kusitisha simu hiyo ilipelekea simu ya Mlalamikaji kuendelea kutumika ikiwa mikononi mwa wahalifu, ambao waliitumia simu hiyo kuwatapeli ndugu na jamaa wa Mlalamikaji.

2.0 WASILISHO LA MLALAMIKAJI

- i. Mlalamikaji alifika mbele ya Kamati siku ya kusikiliza shauri hili na alieleza Kamati kuwa tarehe 29 Septemba 2017 akiwa maeneo ya Mivinjeni-Barabara ya Kilwa aliibiwa simu na mara baada ya tukio hilo la kuibiwa simu Mlalamikaji alitoa taarifa kituo cha Polisi Barabara ya Kilwa na kisha alipiga simu kwa Mlalamikiwa kumtaka aizue (block) ili kuepusha uwezekano wa kutumika vibaya;
- ii. Alipopiga simu kwa Mlalamikaji mtu mmoja kutoka kitengo cha Huduma kwa wateja aliahidi kuwa huduma kuititia nambari ya Mlalamikaji zingezuiwa mara moja majira ya saa tatu usiku;
- iii. Mlalamikaji alisema kuwa pamoja na kuwa alimtaarifu Mlalamikiwa, siku ya pili bado simu ya Mlalamikaji ilikuwa hewani inatumika, na mara akaanza kupokea jumbe kutoka kwa jamaa zake kuwa anawatumia jumbe fupi kuwa wamtumie pesa;
- iv. Mlalamikaji alieleza zaidi kuwa, siku hiyo ya pili aliamua kuwapigia tena simu Tigo, kwa kutumia nambari nyingine. Alipopiga simu aliambiwa pole sana na kuwa suala lake linashughulikiwa;
- v. Ilipofika saa saba mchana alienda katika ofisi za Mlalamikiwa, J.M Mall Barabara ya Samora, ambapo kwa bahati mbaya ofisi hizo za Mlalamikiwa zilikuwa zimefungwa;

- vi. Wakati huo ni siku ya pili simu yake iliendelea kutumiwa na wahalifu kuwatapeli jamaa za Mlalamikaji na wengine kiujumla. Ndugu zake waliendelea kupokea jumbe fupi zikieleza kuwa nambari yake inatumika kuwatapeli;
- vii. Malalamikaji aliamua kupiga simu tena kwa Mlalamikaji na kulalamika kuwa simu yake inatumiwa vibaya, akaahidiwa kuwa wataizua nambari hiyo mara moja;
- viii. Mlalamikaji alieleza kuwa, aliamua kurejea nyumbani, na ilipofika saa tatu usiku alibaini kuwa bado nambari yake ilikuwa hewani na iliendelea kutumiwa vibaya na wahalifu; Kuna ndugu yake alitapeliwa Shilingi Elf Hamsini (50,000) na mwingine alituma shilingi Elfu Ishirini na Mbili (22,000);
- ix. Mlalamikaji alieleza kuwa aliamua kuchukua simu ya mkewe na akapiga tena kwa Mlalamikiwa na bado hakupatiwa suluhu juu ya suala lake; Baadaye ndipo nambari hii ilizuiwa;
- x. Mlalamikaji alieleza kuwa ilipofika siku ya Jumapili, alienda kwenye ofisi za Mlalamikiwa, Gold Star, ambapo alifanikiwa kuirejesha tena nambari yake (SIM Swap) bali alipotaka kumuona meneja ili ahoji juu ya usala lake, akaambiwa meneja hayupo na akaambiwa arejee tena siku itakayofuata .
- xi. Mlalamikaji alieleza kuwa ilipofika siku ya Jumatatu aliamua kwenda makao makuu ya Ofisi za Mlalamikiwa na akaonana na Meneja ambaye naye alimwambia suala hilo lipo ndani ya uwezo wake; Mlalamikaji aliamua kutuma barua pepe na aliahidiwa kuwa Mlalamikiwa angewasiliana naye, lakini haikufanyika hivyo;
- xii. Siku iliyofuata Mlalamikaji anaeleza kuwa alirudi tena kwa Mlalamikiwa na akaonana na Meneja bali akaambiwa kuwa aende nyumbani na kuwa atapigiwa simu. Mlalamikaji akiwa hakuridhika na majibu hayo alisisitiza kuonana na mhusika lakini hakupata nafasi hiyo;
- xiii. Mlalamikaji alieleza kamati kuwa baada ya hapo aliamua kutoa taarifa Mamlaka ya Mawasiliano ambapo aliwasilisha malalamiko yake kimaandishi;
- xiv. Mlalamikaji alieleza kamati kuwa alisubiri kwa muda wa majuma matatu bila kupata majibu yoyote kutoka kwa Mlalamikiwa. Mlalamikaji aliamua kuandika tena barua kukumbusha Suala lake. Mlalamikaji aliiambia Kamati kuwa aliitwa kwa ajili ya kikao cha usuluhishi lakini muafaka haukufikiwa.

xv. Mlalamikaji aliiomba Kamati kuwa anataka alipwe fidia kwa kudhalilishwa na kuaibishwa kuwa ni tapeli.

xvi. **Mahojiano kati ya Mlalamikaji na Mlalamikiwa:** -

- a) Akihojiwa na Mlalamikiwa juu ya ni shughuli gani anafanya, Mlalamikaji alisema kuwa ye ye ni fundi umeme wa majumbani na viwandani;
- b) Alipoulizwa juu ya taarifa aliyoitoa Polisi, Mlalamikaji alithibitisha kwa kusema kuwa ana nambari ya suala hilo (RB Number);
- c) Alipohojiwa juu ya suala lake na kwa nini haoni kuwa suala lake ni la kihalifu na hivyo ni la kipolisi, Mlalamikaji alisema kuwa anam dai Mlalamikiwa kwa kuwa Mlalamikiwa hakumtendea haki baada ya suala lake kuripotiwa kwake;
- d) Alipoulizwa iwapo ameripoti habari za utapeli kwa Jeshi la Polisi, Mlalamikaji alisema hakuripoti;
- e) Alipoulizwa ameathirika vipi na suala hili, Mlalamikaji alieleza kuwa uaminifu wake kwa wateja wake umepungua kwa kuwa anaonekana kama ni tapeli;
- f) Kuhusu ni kwa nini haoni kuwa kupeleka taarifa hizo za utapeli Polisi ni la msaada zaidi, Mlalamikaji alisema hawezi kuwapeleka wote;
- g) Alipoulizwa iwapo ana ushahidi juu ya namna alivyoathirika Mlalamikaji hakuweza kuelezea ni kwa namna gani ameathirika;
- h) Alipohojiwa amefikiaje kwenye kiasi cha Shilingi Milioni Ishirini na Tano (Tzs 25,000,000) Mlalamikaji alisema hana maelezo bali alikuwa amekosa kazi nyingi kwenye shughuli zake.

xvii. **Mahojiano kati ya Kamati na Mlalamikaji:** -

- a) Alipoulizwa ni nini alitaka kifanyike alipotoa taarifa kwa Mlalamikiwa, Mlalamikaji alisema kwa kuwa simu yake ilikuwa mikononi mwa halifu alitoa taarifa ili waizue (wai-block) isitumike na wahalifu;
- b) Mlalamikaji alisema kuwa baada ya kutoa taarifa aliahidiwa kuwa Mlalamikiwa angelifanya kazi suala hilo na alipohojiwa ni kwa nini hakuona umuhimu wa

kwenda ofisi za Mlalamikiwa Mlalamikaji alisema kuwa hakuona haja ya kufanya hivyo kwani alikuwa na imani kuwa suala lake tayari lilikuwa linashughulikiwa;

- c) Alipoulizwa ni muda gani alitoa taarifa kwa Mlalamikiwa, Mlalamikaji alisema kuwa alitoa taarifa mara kadhaa lakini kwa mara ya kwanza ni kati ya saa tatu na nne usiku;
- d) Kuhusu ushahidi kuwa suala hili limemdhalilisha, Mlalamikaji alisema kuwa alitumiwa jumbe fupi kuwa anawatapeli watu kwa kutumia nambari yake ya simu;
- e) Katika majumuisho ya uwasilishji wa lalamiko hili mbele ya Kamati, kwanza Mlalamikaji alishukuru kwa kuweza kupata nafasi kuja mbele ya Kamati na pili alieleza Kamati kuwa kuna utapeli wa hali ya juu kwa Mlalamikiwa;
- f) Mlalamikaji alieleza kuwa kuna kutegemeana kati ya Mto huduma na Mteja bali kwa suala hili Mlalamikiwa kama mto huduma anafanya ujanja ujanja; na pia Mlalamikaji alisisitiza kuwa anaomba ushirikiano wa Mlalamikiwa (MIC Tanzania Limited).

3.0 MAELEZO YA MLALAMIKIWA

Katika maelezo yake ya utetezi mbele ya Kamati Mlalamikiwa alijieleza mbele ya Kamati kama ifuatavyo: -

- i. Alikiri kuwa Mlalamikaji ni mteja wake na ni kweli pia kulikuwa na taarifa ya kutokea kwa wizi tarehe 29 Oktoba baada ya Mlalamikaji kutoa taarifa juu ya kutokea kwa wizi huo;
- ii. Mlalamikiwa aliambia Kamati kuwa nambari ya simu ya Mlalamikaji ilifungiwa ndani ya masaa 24 bali kwa bahati mbaya asubuhi jumbe tayari zilikuwa zimeshatumwa, hata hivyo baada ya muda mfupi simu ilifungwa;
- iii. Alipohojiwa na Mlalamikaji iwapo alielezwa kuwa simu ingefungiwa ndani ya saa 24 Mlalamikiwa alijibu kuwa anaamini kuwa mlalamikaji alielekezwa utaratibu wakati alipopiga simu kutoa taarifa;
- iv. Kuhusu ni kwa nini haoni kuwa watendaji wake ni wazembe, Mlalamikiwa alijibu kuwa si wazembe kwani suala la mlalamikaji lilifanyiwa kazi kwa mujibu wa

- taratibu zilizopo na akasisitiza kuwa haoni ni kwa namna gani kulikuwa na uzembe katika suala hilo;
- v. Alipohijiwa iwapo wanashindwa kuwahudumia wateja kwa wakati kwa kuwa wana wateja wengi, Mlalamikiwa alijibu kuwa si kweli kwani wateja huhudumiwa kwa wakati kwa mujibu wa taratibu zilizopo.
  - vi. Alipohojiwa na Kamati ni kwa namna gani Kamati iamini kuwa simu ilifungiwa kwa wakati, Mlalamikiwa alijibu kuwa ni kwa bahati mbaya hawakuleta ushahidi lakini ni kweli simu hiyo ilifungiwa kama ilivyoombwa na mteja;
  - vii. Alipohojiwa ni kwa nini haoni kuwa Mlalamikiwa alikuwa mzembe hasa ikizingatiwa Mlalamikaji alitoa taarifa mara tatu, Mlalamikiwa alieleza kuwa mpaka nambari ya simu ifungiwe ni mchakato (process) na ni suala la kuchunguzwa hivyo hakukuwa na uzembe;
  - viii. Iwapo walimjibu Mlalamikaji, Mlalamikiwa alieleza kuwa barua ya awali haikujibiwa bali barua ya tarehe 5 October 2017 walijibu;
  - ix. Mlalamikiwa alieleza zaidi kuwa kwa kawaida huwa haizidi masaa 24 kwa simu kuzuiwa tangu taarifa inapotolewa;
  - x. Katika hitimisho, juu ya suala lililomtokea Mlalamikaji, Mlalamikiwa alielezea kuwa ni suala la uhalifu kama uhalifu mwingine na hivyo ilikuwa jukumu la Polisi, na kwamba Mlalamikiwa kama mtoa huduma hakuwa na uhusika wowote juu yake;
  - xi. Mlalamikiwa alisisitiza kuwa aliifungia simu ndani ya saa 24 tangu kupokea taarifa na hivyo walichukua hatua ndani ya muda;
  - xii. Mlalamikiwa alieleza pia kuwa hana ushirikiano wowote na wahalifu na hutoa ushirikiano kwa vyombo husika pale inapotokea kuna uhalifu umefanyika. Mlalamikiwa alisisitiza kuwa lililotokea kwa Mlalamikaji hutokea pia kwa watoa huduma wengine na kwamba kwa kuwa ni suala la utapeli ilibidi pia litolewe taarifa Jeshi la Polisi;
  - xiii. Kwa upande wa fidia Mlalamikiwa alieleza kuwa kwanza hakuna ushahidi juu ya madhara au hasara aliyoypata Mlalamikaji na kuwa kwa kuwa fidia inayodaiwa ni zao la uhalifu anayetakiwa kudaiwa ni aliyefanya uhalifu huo na si kampuni ya MIC.

4.0 HOJA ZA KUZINGATIWA NA KAMATI

Kamati imepata wasaa wa kuwasilikiza na kuuliza maswali pande zote mbili, Mlalamikaji na Mlalamikiwa, ili kupata ufanuzi.

Baada ya kusikiliza pande zote mbili na kuuliza maswali pamoja na ufanuzi uliotolewa wakati wa kusikiliza shauri hili hapana shaka kuwa simu ya Mlalamikaji iliibwa na hakuna shaka juu ya simu ya Mlalamikaji kutumiwa na wahalifu baada ya kuibiwa.

Suala la msingi mbele ya Kamati hii ni juu ya uhusika wa Mlalamikiwa katika kile kinachidaiwa, kushindwa kuizua nambari ya Mlalamikaji isiwe hewani baada ya Mlalamikaji kutoa taarifa na kuomba simu hiyo izuiwe.

Mlalamikiwa amesitisiza wakati wote wa usikilizaji wa shauri hili kuwa hahusiki na uhalifu uliotokea na kwamba kama kuna uhalifu uliotokea basi ni wajibu wa Mlalamikaji kutoa taarifa Jeshi la Polisi. Kamati haina pingamizi juu ya kutolewa taarifa Jeshi la Polisi, lakini Kamati inaona ni vema kulitazama jambo hili kwa upande wa uhusika wa Mlalamikiwa kama mto huduma kwa Mlalamikaji na namna ambavyo suala hili lilivyo chukuliwa na kufanyiwa kazi na Mlalamikiwa baada ya kuwa Mlalamikaji ameshatoa taarifa kwake juu ya kupotelewa na simu.

Kwa mujibu wa maelezo ya Mlalamikaji ambayo pia Mlalamikiwa hajayapinga, ni kwamba Mlalamikaji alipoteza simu yake siku ya Ijumaa jioni na jioni hiyo alitoa taarifa Jeshi la Polisi na pia alitoa taarifa kwa Mlalamikiwa na kumuomba simu yake ifungiwe ili kuepuka uwezekano wa kutumiwa vibaya. Baada ya kutaarifiwa na kuombwa kuifungia simu, taarifa zinaonesha kuwa simu hiyo iliendelea kuwa hewani mpaka siku ya Jumapili licha ya kwamba Mlalamikaji alishaomba simu hiyo ifungwe toka siku ya Ijumaa. Ni maoni ya Kamati kuwa ilimchukuwa muda mwangi mno (siku mbili) Mlalamikiwa kuifungia simu ya Mlalamikaji kiasi kwamba wakati Mlalamikiwa anaifungia simu hiyo siku ya Jumapili tayari simu hiyo ilikwishaanza kutumiwa vibaya na matapeli;

Kamati inaamini kwamba iwapo Mlalamikiwa angechukua hatua mara moja za kuizua simu ya Mlalamikaji, suala la ya simu hiyo kutumiwa na wahalifu lingeepukika na kusingekuwa na malalamiko haya kutoka kwa Mlalamikaji.

Pamoja na kwamba Mlalamikiwa ameieleza Kamati kuwa mara baada ya kutolewa taarifa kwa kawaida huchukua masaa 24 kuizua nambari ya simu iliyoripotiwa kupotea, katika suala hili Mlalamikiwa hakuchukua hatua ndani ya muda huo. Hivyo kutumika vibaya kwa

nambari ya simu ya Mlalamikaji kumechangiwa kwa kiasi kikubwa na Mlalamikiwa ambaye alikuwa na wajibu wa kuizua isitumike kwa vitendo vya kihalifu;

Kamati inakubaliana na maelezo ya Mlalamikaji kuwa kitendo cha Mlalamikiwa kushindwa kuchukua hatua kusitisha simu hiyo mara moja ilipotolewa taarifa ilipelekea simu ya Mlalamikaji kuendelea kutumika ikiwa mikononi mwa wahalifu, ambao waliitumia simu hiyo kuwatapeli ndugu na jamaa wa Mlalamikaji kama alivyooleza Malamikaji wakati wa Kusikiliza shauri hili. Mlalamikaji alitoa taarifa na kuomba kuzuiwa nambari yake ya simu zaidi ya mara tatu lakini bado Mlalamikiwa hakuchukua hatua ilivyopaswa.

Hoja ya kwamba vitendo hivyo vya kitapeli viliyyofanywa kwa kutumia simu ya Mlalamikaji ilibidi vitolewe taarifa Polisi haliondoi wajibu wa Mlalamikiwa kuchukua hatua mara moja inapotokea. Wahalifu hao wana sehemu yao iwapo suala ni la jinai, na Mlalamikiwa kama mto huduma anawajibika kwa kuwa alitakiwa kuchukua hatua mara moja mara baada ya kupatiwa taarifa juu ya kuibwa kwa simu ya Mlalamikaji.

Kwenye maelezo yake Mlalamikaji alitaja kwamba anataka alipwe fidia ya Shilingi Milioni Ishirini na Tano (TZS 25,000,000), alipohojiwa amefikiaje kwenye kiasi cha Shilingi Milioni Ishirini na Tano, Mlalamikaji alisema hana maelezo bali alikuwa amekosa kazi nydingi kwenye shughuli zake. Maelezo aliyojatoa Mlalamikaji mbele ya Kamati hayajaithibitishia Kamati kuwa Mlalamikaji anastahili kulipwa kiasi hicho cha pesa. Katika maelezo yake mbele ya Kamati, Mlalamikaji amesema kuwa kwa kutumika vibaya simu yake jamaa zake walitapeliwa na hivyo kumshushia hadhi. Hata hivyo Mlalamikaji hakuleta ushahidi wowote juu ya uthibitisho wa madai hayo.

5.0 UAMUZI WA KAMATI

Kwa kuzingatia hoja na maelezo ya Kamati hapo juu, Kamati imeridhika kuwa kucheleva kuchukua hatua kuizua nambari ya simu ya Mlalamikaji kulisababisha simu ya Mlalamikaji kutumika na watu wengine na hivyo kutumika kutekeleza uhalifu. Ni msimamo wa Kamati kuwa Mlalamikiwa angechukua hatua mapema na kuizua nambari ya Mlalamikaji kwa kiwango kikubwa suala la simu hiyo kutumika na wahalifu lingeepukika. Ni maoni ya Kamati kuwa Mlalamikiwa anawajibika kwa usumbufu alioupati Mlalamikaji katika kushughulikia suala hili.

Kwa mantiki ya maelezo ya Kamati hapo juu, Kamati inaamuru kama ifuatavyo: -

1. Mlalamikiwa kumlipa Mlalamikaji, ndani ya siku 30, Shilingi Milioni Mbili na Laki Tano (2,500,000) kama fidia kwa kushindwa kuchukua hatua mara moja na fidia kwa usumbufu wa ufuatiliaji suala hili; na
2. Mlalamikiwa kumwandikia barua Mlalamikaji ndani ya siku 30 kumuomba radhi Mlalamikaji kwa usumbufu.

Haki ya kukata rufaa ipo wazi kwa yeoyote ambaye hajaridhishwa na uamuzi wa Kamati katika shauri hili.

Imetolewa leo Tarehe **20 Julai, 2018**, hapa **Dar es Salaam**.

Bi. VALERIE NDENEINGO-SIA MSOKA,

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
MAMLAKA YA MAWASILIANO TANZANIA

KATIKA KAMATI YA MALALAMIKO

LALAMIKO NA: TCRA/02/11/OKTOBA/2018

SULEIMAN HIYARI MTARISI.....MLALAMIKAJI

DHIDI YA

AIRTEL TANZANIA LIMITED.....MLALAMIKIWA

MBELE YA:

Valerie N. Msoka	-	Mwenyekiti
Dr Mzee Mndewa	-	Mjumbe
Jehovannes Zacharia	-	Mjumbe

UAMUZI

29 OKTOBA, 2018

UAMUZI WA SULEIMAN HIYARI MTARISI DHIDI YA AIRTEL (T)LIMITED

Bwana SULEIMAN HIYARI MTARISI ambaye anatambuliwa kama Mlalamikaji katika shauri hili ni mteja wa AIRTEL (T) LIMITED ambaye atatambuliwa kama Mlalamikiwa. Mlalamikiwa amepewa leseni na Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA) kutoa huduma ya mawasiliano.

Mlalamikaji alileta malalamiko katika Mamlaka ya Mawasiliano, akidai kurejeshewa pesa zake shillingi za Tanzania milioni moja na laki mbili tu (TZS 1,200,000) ikiwa ni pesa zilizoibowiwa katika akaunti yake namba **0784151150**, na mtu aliyejitambulisha kuwa ni mhudumu wa Airtel Money. Wizi huo umefanyika muda mfupi baada ya Mlalamikaji kuwasiliana na Mlalamikiwa akitoa taarifa juu ya muamala wa pesa aliokosea kuutuma na kuomba kurudishiwa. Mlalamikaji anamtuhumu Mlalamikiwa kwa kuhusika na upotevu huo wa pesa.

Mnamo tarehe 11 Oktoba, 2018 shauri hili lililewa mbele ya Kamati ya Malalamiko ambapo Mlalamikaji alijiwakilisha mwenyewe na Mlalamikiwa akiwakilishwa na mawakili i Zephrine Galeba na Enosy Kilufi.

katika ushahidi wako, Mlalamikaji alieleza kuwa mnamo tarehe 5/11/2016, alitoa shilingi za Tanzania elfu kumi na nane tu (TZS 18,000) kwenye akaunti yake namba 0784151150. Mlalamikaji alibaini kuwa alikuwa amekosea namba ya wakala na alipiga simu Airtel huduma kwa mteja ili kueleza hilo na alijulishwa kuwa pesa yake ingerejeshwa baada ya saa 24. Ilipofika tarehe 7/11/2016 alipiga tena simu Airtel kuuliza kulikoni kwani pesa hizo zilikuwa bado hazijarejeshwa, ndipo alipojulishwa na mhudumu kuwa pesa zake zitarejeshwa na angetumiwa ujumbe kujulishwa na kisha kupewa maelekezo ya kuunganishwa na wakala. Tarehe 8/11/2016 ilipofika majira ya saa saba mchana alipiga tena simu Airtel kukumbushia pesa zake, na ilipofika saa tisa jioni alipokea ujumbe toka Airtel kuwa pesa hiyo imerejeshwa. Tarehe 9/11/2016 saa saba mchana, alipigiwa simu na mtu aliyejitambulisha kuwa ni mfanyakazi wa Airtel huduma kwa wateja na alimweleza kuwa amempigia ili kumpa maelekezo ya namna ya kuondoa kizuizi (*block*) katika akaunti

yake ili aweze kutoa pesa zake alizorejeshewa. Kwa kuwa awali alishajulishwa na Airtel kuwa baada ya kupokea ujumbe angepigiwa simu, alimwamini mtu huyo kuwa ni wakala wa Airtel na alipokea maelekezo yake na kutekeleza kama alivyoelekezwa. Mtu huyo aliyempigia simu aliomba kupewa namba ya simu mbadala ili aweze kuwasiliana na Mlalamikaji ili kumpa muongozo wa kuingiza namba hizo maalum kwenye simu yake. Alifanya kama alivyoelekezwa na kuitia simu hiyo mbadala alipokea maelekezo ambayo aliyatekeleza katika katika simu yake. Mwishoni aliambiwa azime simu yake. Alipowasha simu yake na kuuliza salio alitahamaki kubaini kuwa yake TZS 1,200,000 zimetolewa kwenye akaunti yake.

Baada ya kubaini upotevu huo wa pesa kwenye akaunti yake alifika makao makuu ya Airtel Money Mlandege na kueleza tatizo lake ambapo alielekezwa kwenda kutoa taarifa kituo cha Polisi. Mlalamikaji alifika katika kituo cha Polisi na kufungua malalamiko. Mlalamikaji alidai kuwa alipiga tena simu Airtel na kuunganishwa na kiongozi wao ambaye alimwambia kuwa suala lake linafanyiwa uchunguzi na angepewa mrejesho ambapo mpaka anafika katika Kamati hii alikuwa hajapewa.

Katika kuendelea na ufuatiliaji Polisi, Mlalamikaji anadai kuwa alijulishwa kuwa, Polisi waliandika barua Airtel kuomba taarifa ya matumizi ya simu ("CDR") ya namba 0789945711 na 0786730436 ambazo zilizompigia Mlalamikaji na kufanya wizi huo ili kuchunguza tukio zima lakini Airtel walijibu kuwa taarifa hizo hawana. Polisi walimshauri kufikisha suala lake Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania, ambako alijibiwa kuwa Airtel walisema haitaweza kumlipa pesa zake kwa madai kuwa muamala alifanya mwenyewe na ni muda mrefu umepita tangu tukio hilo kutokea. Ndipo Mlalamikaji aliamua kufikisha malalamiko yake katika Kamati hii.

Katika mahojiano baina ya Mlalamikaji na wakili wa Mlalamikiwa, Mlalamikaji alieleza kuwa hakumbuki jina la mhudumu wa Airtel aliyempigia simu. Alieleza kuwa hakuwahi kuiandikia Airtel barua kudai pesa kwa sababu walimwambia aende Polisi na hakuelezwa kuwa aandike barua kudai pesa yake. Alieleza pia hakumbuki namba ambayo Airtel ilikuwa inampigia na kuwa hakuweza kuomba kujua majina ya wamiliki wa namba 0789 945711 na 0786 730436 kwa kuwa yeye si Polisi.

Wakati akihojiwa na Kamati, Mlalamikaji alieleza kuwa namba alizokuwa akitajiwa na mtu aliyejitambulisha kuwa ni mhudumu wa Airtel alikuwa akiingiza katika simu yake na alielekezwa pia kuingiza nywila ya akaunti yake Airtel Money. Hata hivyo hakuweza kusoma jumbe zilizokuwa zinaingia kwa kuwa alikuwa anasikiliza maelekezo na kuzingatia. Alieleza kuwa namba iliyompigia simu ni kati ya namba mbili zilizopo kwenye barua ya Polisi. Alisema pindi anapiga simu Airtel alikuwa na salio la TZS 1,215,000 na hakukuwa na mtu mwininge aliyejua kuwa Mlalamikaji alikuwa na salio la pesa kwenye simu yake.

Katika mawasilisho yake ya mwisho Malamikaji aliomba kulipwa pesa zake TZS 1,200,000 pamoja na gharama ya usumbufu katika kufuatilia suala hili.

Upande wa Mlalamikiwa Airtel Tanzania Limited kupitia shahidi wake bwana Abdulson Aligawesa, Meneja Msaidizi kitengo cha Huduma kwa Wateja, akiongozwa na wakili wa Mlalamikiwa Bwana Zephrine Galeba, alieleza kuwa kawaada mteja anapotuma pesa kimakosa anatakiwa kupiga namba 100 huduma kwa mteja na kutoa taarifa. Mhudumu wa Airtel atamwomba namba ya muamala na namba ya mteja aliyepokea hela na atazuia hiyo pesa isitolewe. Mhudumu atampigia simu mtu aliyetumiwa pesa na akishajiridhisha kama kweli zimeingia kimakosa atazirejesha kwa mteja aliyetuma kimakosa. Airtel baada ya kurejesha pesa hutuma meseji ambayo inajitosheleza hakuna haja ya kumpigia simu mteja tena. Alitoa taarifa ya namba ambayo iliyompigia simu Mlalamikaji kuwa ni 0789945711 inamiliikiwa na SHABANI OMAR mkaazi wa Salasala. Pia alitaja namba ambayo Airtel hutumia kuwapigia wateja kuwa ni 0784105505 na kukana namba zingine.

Bwana Abdulson Aligawesa alipohojiwa na Mlalamikaji alidai kuwa mtoa huduma kwa wateja hawezи kumwambia mteja nitakupigia simu na kusema kuwa kuna uwezekano Mlalamikaji alitoa taarifa zake kwa mtu mwininge.

Katika mahojiano na Kamati shahidi wa Mlalamikiwa alieleza kuwa hakuna uwezekano wa mteja kutolewa pesa bila yeye mwenyewe kutambua. Hata hivyo alikubali kuwa katika barua yao ya tarehe 3/2/2017 Airtel ilijibu Polisi kuwa hawakuwa na taarifa zozote juu ya namba 0786 730436 na 0789 945711 ambazo ndizo zilihusika na upokeaji wa pesa na

kudai kuwa kuna uwezekano kuwa taarifa hizo zilikuwa hazipatikani kwa muda ambao barua ilijibiwa. Shahidi alieleza kuwa mifumo yao ipo imara. Shahidi huyu pia aliitambua barua ilioandikwa na Polisi ya tarehe 30/01/2017 ikiitaka Airtel kuwapa taarifa juu ya usajili, mawasiliano ya ujumbe mfupi, eneo ambayo ilikuwa inatumika, namba tambulishi ya simu zinazotumia namba hiyo, pamoja na taarifa nyingine zinazotumia namba tambulishi hiyo pamoja na taarifa zingine zinazohusu namba 0786 730436 na 0789 945711 ambazo zingesaidia kukamilisha uchunguzi wa kesi hiyo. Shahidi huyu alipoulizwa kwanini alichapisha taarifa za namba 0789 945711 pekee, alijibu kuwa lengo la kuchapisha taarifa za mmiliki wa namba hiyo ilikuwa ni kuonyesha kuwa si Airtel waliompigia Mlalamikaji.

Katika maelezo ya mwisho yaliyofanywa na wakili Zephrine Galeba aliwasilisha kuwa, Mlalamikaji hakumbuki jina la mhudumu aliyempigia hivyo hawezi kusema kuwa ni mtu wa Airtel. Pili Mlalamikaji alitoa nywila ya akaunti yake kwa hiari yake. Tatu Mlalamikaji amekuwa na kauli kinzani kwani alipokuwa Polisi alisema kuwa Airtel walimweleza kuwa pesa zake zingerudi baada ya saa 24, ila mbele ya Kamati ameongeza kuwa Airtel walimwambia kuwa angepigiwa simu. Kuhusu namna Airtel walivyoitikia Polisi katika suala la upelelezi wa suala hili aliamua kuiachia Kamati hii kuamua. Na alihitimisha kwa kusema Mlalamikiwa hakuiba pesa bali ni mtu mwininge ambaye pesa ziliingia kwenye akaunti yake.

Kamati ilipata wasaa wa kusikiliza ushahidi na mawasilisho ya pande zote mbili. Kamati ili kufikia uamuzi ilijielekeza katika haja zifuatazo;

1. Kama wafanyakazi wa Mlalamikiwa wanahuksika na wizi wa pesa za Mlalamikaji TZS 1,200,000.
2. Wajibu wa Mlalamikiwa kama mtoa huduma katika suala hili ulikuwa ni nini, na kama Mlalamikiwa alitimiza wajibu wake kwa wakati.
3. Kama Mlalamikaji anapaswa kulipwa fidia na Mlalamikiwa.

Hoja ya kwanza, juu ya uhusika wa wafanyakazi wa Mlalamikiwa Airtel katika wizi wa pesa za Mlalamikaji TZSs 1,200,000, ni wazi kuwa suala la wizi ni kosa la jinai ambalo ni

mahakama pekee ndiyo inaweza kuthibitisha. Airtel kwa kutambua hilo waliweza kumwelekeza Mlalamikaji kwenda katika kituo cha Polisi. Ni wazi kuwa Polisi ndicho chombo chenye mamlaka kisheria ya kufanya upelelezi wa makosa ya jinai ili kubaini aliyetenda kosa. Baada ya Polisi kukamilisha upelelezi ndipo mtuhumiwa hufikishwa mahakamani ili ushahidi uweze kutolewa na mahakama itoe hukumu. Hivyo basi, Kamati hii haiwezi kuingilia mamlaka hayo yaliyowekwa kisheria.

Katika hoja ya pili, wajibu wa Mlalamikiwa (Airtel) kama mto huduma baada ya kubaini kuwa mteja wao ambaye ni Mlalamikaji ameibiwa pesa zake kuitia mtu aliyejitalbulisha kama mhudumu wa Artel huduma kwa mteja ilikuwa kwanza, kumshauri mteja kupeleka shtaka Polisi kama ilivyofanya. Pili kwa kuwa namba zilizotumika katika utapeli na wizi wa pesa za Mlalamikiwa, ambazo ni 0786 730436 na 0789 945711 zimetolewa na Airtel kwa wateja wake, sheria inaitaka Airtel kuweka kumbukumbu na taarifa zote zinazohusu namba hizo ikiwemo zile zilizoombwa na Polisi kuitia barua yenye namba za rejea FB/Z/CYBER/C.23/A/28 ya tarehe 30/01/2017. Kamati ilihoji, kwanini Airtel iliamua kujibu Polisi katika barua yake ya tarehe 3/2/2017, kuwa haikuwa na taarifa za namba hizo zilizohusika katika utapeli na wizi wa pesa za Mlalamikaji, ilihali siku ya usikilizaji wa shauri hili mbele ya Kamati hii, Airtel walileta taarifa iliyochapishwa ya usajili wa namba 0789 945711. Shauri hili lisingefika katika Kamati hii endapo Airtel ingeonyesha ushirikiano kwa Polisi kwa kuwapa taarifa walizohitaji ili kufanya upelelezi na kuwabaini watu waliohusika na sula hili. Kutokana na uzembe huo wa Mlalamikiwa kumesababisha Polisi kushindwa kuwabaini wahalifu waliohusika. Hivyo Kamati, hii imebaini kuwa kwa Airtel kushindwa kuonyesha ushirikiano kwenye upelelezi wa shauri la wizi, ilishindwa kutimiza wajibu wake kwa wakati.

Hoja ya tatu, endapo Mlalamikiwa anapaswa kumlipa fidia na Mlalamikaji, Kamati hii imeona Mlalamikiwa anawajibika kwa uzembe uliopelekea kushindwa kupatikana kwa ushahidi ambao ungepelekea watuhumiwa waliohusuka na wizi wa pesa za Mlalamikaji waweze kuchukuliwa hatua. Hivyo basi, Kamati hii inamtaka Mlalamikiwa Airtel (T) Limited kumrudishia Mlalamikaji fedha zake zilizopotea, kiasi cha shilingi za kitanzania milioni moja na laki mbili tu (TZS 1,200,000.00) pamoja na fidia kiasi cha shilingi za Tanzania milioni moja tu (TZS 1,000,000.00) kama gharama za usumbufu wa ufuatilaji wa shauri hili.

Endapo watakuwa hawajardishwa na uamuzi wa Kamati hii, Mlalamikiwa na Mlalamikaji wote wana haki ya kukata rufaa katika Baraza la Ushindani (Fair Competition Tribunal) ndani ya siku 21 tangu kutolewa kwa uamuzi huu.

Imetolewa leo tarehe **29** mwezi **Novemba, 2018**, Dar es Salaam.

.....
Valerie N. Msoka

MWENYEKITI

A YA MAWASILANO TANZANIA
BARABARA YA SAM NUJOMA
S. L. P. 474
14414 DAR ES SALAAM
TANZANIA

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
MAMLAKA YA MAWASILIANO TANZANIA
ISO 9001:2015 CERTIFIED

**KATIKA KAMATI YA MAUDHUI YA MAMLAKA YA MAWASILIANO
TANZANIA, DAR ES SALAAM**

SHAURI NA. 22 - 2019/2020

DHIDI YA

SIBUKA TELEVISION

UAMUZI

**UAMUZI WA KAMATI YA MAUDHUI KUHUSU TUHUMA ZA UKIUKAJI WA
KANUNI ZA MAWASILIANO YA KIELEKTRONIKI NA POSTA (MAUDHUI
YA UTANGAZAJI WA REDIO NA TELEVISHENI), 2018.**

1.0 MAELEZO KUHUSU UKIUKAJI WA KANUNI

- 1.1 Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania ilitoa leseni ya kurusha Matangazo (Matangazo ya Televisheni) kwa Kituo cha **Sibuka Television** kwa ajili ya kutoa huduma ya utangazaji wa maudhui kwa njia ya Televisheni.
- 1.2 Tarehe 15 Mei, 2020 kati ya Saa 7.00 na Saa 8.00 Mchana, **Sibuka Television** kupitia Tamthilia ya **The Other Side of the Door** wanatuhumiwa kukiuka Sheria, Kanuni na Maadili ya Utangazaji kwa kurusha maudhui yasiyo na staha na yenye kushabikia vitendo vya mauaji ya kutisha.
- 1.3 Tamthilia ya **The Other Side of the Door** ambayo ilisheheni vurugu na mauaji ya kutisha ilirushwa katika muda ambao watoto wanaweza kuwa sehemu kubwa ya watazamaji na hivyo maudhui ya kipindi hicho yanaweza kusababishia watoto athari za akili kutokana na hofu na woga wanayoweza kupata kwa kutazama maudhui hayo ya kutisha.

- 1.4 Maudhui ya tamthilia hiyo yanaweza kutoa mafunzo yasiyokubalika katika jamii yetu ya Tanzania na vile vile kusababisha watoto kuiga tabia mbaya ikiwa ni pamoja na kushiriki vitendo vyta ukatili kwa wenzao na ujambazi wakati watakapokuwa watu wazima kwa kudhani kwamba kuua ni jambo la kawaida na linalokubalika katika jamii.
- 1.5 **Sibuka Television** hawakutumia Weledi katika kutangaza kipindi hicho kwa kuzingatia mahitaji ya makundi mbali mbali ya watazamaji yaliyoainishwa katika Kanuni za Utangazaji. Aidha, **Sibuka Television** hawakutoa maelekezo yo yote kwa watazamaji wao kabla ya tamthilia kurushwa kwa ajili ya kutoa tahadhari kwa wazazi/walezi kutowaruhusu watoto au kutumia miongozo ya wazazi (Parental Guidance Advise-PGA) kwa ajili ya kuwalinda watoto wasitazame maudhui yasiyofaa na yanayowahusu watu wazima.

2.0 KANUNI ZILIZOKIUKWA

Kwa kitendo cha kutangaza Tamthilia ya **The Other Side of the Door** yenye maudhui yasiyo na staha na yanayoonesha mauaji ya kikatili katika muda ambao watoto wanaweza kuwa sehemu ya watazamaji wa maudhui hayo, **Sibuka Television** inatuhumiwa kukiuka Kanuni Na. 5 (f) (g), 11(2) (c), 12(1) (a), (b), (d), 13(a) (b) (i) (ii) (iii) (iv) (ix), 14 (a), (b), 38 (1)(2) (3) (c) (d) na 38 (4) (a) (b) za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni) 2018 ambazo zinasomeka kama ifuatavyo:

- 5 - *A Commercial Free-to –air content services provider shall-*
  - (f) *protect minor from harmful program content;*
  - (g) *avoid programs related to nakedness, gambling, violence, superstition and astrology*
- 11.-(2) *A licensee shall not broadcast any matter which*
  - (c) *glorify violence or depict violence in an offensive manner*
- 12.-(1) *A content services licensees shall-*
  - (a) *ensure that due care is exercised in order to avoid content which may disturb or be harmful to children;*
  - (b) *not broadcast programmes as referred to in paragraph (a) during family viewing or listening period;*
  - (d) *protect children from negative influences.*

13.- A content services licensee shall-

- (a) have particular regard to protect children from any content of violence nature;
- (b) have a responsibility to ensure that programmes broadcasts do not –
  - (i) incite, encourage or glamorize violence or brutality;
  - (ii) contain gratuitous violence in any form;
  - (iii) not characterised violence as the only legitimate ingredient and main theme without clearly showing the negative consequences of violence to its victims and perpetrators;
  - (iv) show methods or devices of inflicting injury which are capable of easy imitation; and
  - (ix) not air programmes that portray violence.

14. Every content services licensee shall not provide content-

- (a) unsuitable for children when large numbers of children may be expected to be part of the audience;
- (b) which depicts or contains scenes of violence, sexually explicit conduct or offensive language intended for adult audiences during watershed period.

38- (1) During early hour of the adult listening and viewing period, a licensee shall provide audience advisories before the commencement of each programme;

(2) In addition to verbal warning about the content, a licensee shall display visual warning on the screen at the start of the programme and on all promotional material;

(3) The following warning symbols shall be displayed on the television-

- (c) V- contain violence;
- (d) VL- contain violence and strong language.

(4) the following classifications on age restrictions shall be used

- (a) FAM- general /family viewing
- (b) PGA- parental guidance advised

3.0 WITO WA KUTOA MAELEZO YA UTETEZI.

Tarehe 19 Juni, 2020, Kamati ya Maudhui iliuandikia Uongozi wa **Sibuka Television** wito wa kuwasilisha utetezi wao wa maandishi pamoja na kufika mbele ya Kamati ya Maudhui kujieleza dhidi ya tuhuma zinazowakabili.

Tarehe 26 Juni, 2020, Uongozi wa **Sibuka Television** uliwasilisha utetezi wa maandishi uliosainiwa na **Bw. George Nangale**, Mkurugenzi wa **Sibuka Television**. Pia, tarehe hiyo hiyo, Uongozi huo ukiwakilishwa na **Doreen Shange**, Mkurugenzi wa **Sibuka Television**, na **Stephen Jimmy**, Msimamizi wa Vipindi, ulifika mbele ya Kamati kutoa utetezi.

4.0 KUSOMEWA SHITAKA, KUSIKILIZA NA KUANGALIA MAUDHUI YA SIBUKA TELEVISION.

Kamati ya Maudhui iliusomea Uongozi wa **Sibuka Television** shitaka lao. Pia, Kamati ya Maudhui na Uongozi wa **Sibuka Television** walisikiliza na kuangalia maudhui yaliyochapishwa na **Sibuka Television** tarehe 15 Mei, 2020 na kisha kuualika Uongozi huo kujitetea ili kujiridhisha iwapo maudhui hayo yalikiuka Kanuni.

5.0 UTETEZI WA SIBUKA TELEVISION

Katika maelezo yao ya maandishi, **Sibuka Television** walikiri kwamba maudhui ya tamthilia ya **The Other Side of the Door** waliyoonesha yalikuwa na ukiukwaji mkubwa wa Kanuni za Maudhui ya Utangazaji kwa kusheheni matukio yasiyo rafiki kwa watoto na jamii kwa ujumla. Waliendelea kukiri kuwa kwa mujibu wa leseni yao na “Editorial Policy” yao hawakupaswa kuonesha tamthilia hiyo na walipaswa kuifanya marekebisho (editing) ili iendane na Kanuni pamoja na Maadili ya Utangazaji.

Walidai kuwa wameshachukua hatua za kutoa Onyo Kali kwa Mhariri aliyehusika kuidhinisha urushwaji wa maudhui hayo. Aidha wamesema wameongeza idadi ya wahariri ambao watakuwa wanapitia, kukagua na kurekebisha maudhui yao kutoka watatu hadi watano na wameongeza “program” kwenye chumba cha kurushia matangazo, inayomuwezesha mrushaji wa matangazo kurekebisha “program” hata kama tayari ipo hewani.

Walisema kuwa wapo tayari kupokea ushauri wa namna bora zaidi ya kufanya ili kuhakikisha kuwa makosa hayo hayajirudii na watailinda jamii kwa kufuata Kanuni za Maudhui ya Utangazaji. Walimalizia kwa kuomba radhi kwa kosa walilolifanya na kusema kuwa wanatambua kuwa Kamati ina wajibu wa kuhakikisha Kanuni na Sheria zinafuatwa. Waliahidi kuhakikisha kuwa wanafanya kila jitihada ili kumlinda mtazamaji.

Pia, **Sibuka Television** ilitoa utetezi wao wa mdomo kama ifuatavyo:

- 5.1 **Doreen Shange** alisema kuwa kilichotokea ilikuwa ni makosa ya kibinadamu kwa sababu kilirushwa kipindi ambacho hakikusudiwa kwa muda ule na ambacho kilikuwa bado hakijahakikiwa. Alijibu maswali ya Kamati kwa kusema kuwa Wasimamizi wa Vipindi na Watangazaji wa **Sibuka Television** wanazijua vizuri Sheria na Kanuni na hivyo walirusha kipindi hicho wakijua ni kosa. Pia, alijibu kuwa waliligundua kosa lao baada ya kuletewa wito wa Kamati ya Maudhui.
- 5.2 **Stephen Jimmy** alikubaliana na maelezo ya **Doreen** na kuzidi kuomba msamaha.

6.0 TATHMINI YA KAMATI

- 6.1 Kamati ya Maudhui imebaini kwamba **Sibuka Television** imetenda kosa la kurusha maudhui yasiyo na staha na yenye kushabikia vitendo vyta mauaji ya kutisha katika muda ambao watoto wanaweza kuwa sehemu kubwa ya watazamaji, kama ambavyo imeonekana katika kipindi chao. Maudhui hayo yanaweza kuwasababishia watoto athari za kiakili na kisaikolojia, hofu, woga, kuiga tabia mbaya za kikatili na hivyo kuathiri ujenzi wa Taifa;
- 6.2 Kamati ya Maudhui imebaini kuwa **Sibuka Television** ina Usimamizi na Ufuatiliaji dhaifu wa vipindi vyao, jambo lililopelekeea urushwaji wa kipindi ambacho hakikusudiwa na hata baada ya kukirusha kipindi hicho hawakuweza kugundua tatizo mapema mpaka walipopokea wito wa Kamati ya Maudhui;
- 6.3 Hivyo, Kamati ya Maudhui imeridhika kuwa **Sibuka Television** imetenda kosa la kurusha kwa uzembe maudhui yasiyo na staha na yanayoonesha mauaji ya kikatili katika muda ambao watoto wanaweza kuwa sehemu ya watazamaji wa maudhui hayo kama ilivyotathiminiwa hapo juu na kama ambavyo wenyewe wamekiri, kinyume na Kanuni Na. 5 (f) (g), 11(2) (c), 12(1) (a), (b), (d), 13(a) (b) (i) (ii) (iii) (iv) (ix), 14 (a), (b), 38 (1)(2) (3) (c) (d) na 38 (4) (a) (b) za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni) 2018.

7.0 USHAURI WA KAMATI KWA SIBUKA TELEVISION.

Kutokana na makosa yaliyobainika, Kamati inaushauri Uongozi wa **Sibuka Television** kuimarisha usimamizi wa vipindi vyao ili kuepuka uvunjaji wa Sheria, Kanuni na Maadili ya Utangazaji wa Habari.

Pia, **Sibuka Television** wanashauriwa kuhakikisha wanawapatia watangazaji wao mafunzo ya mara kwa mara ya tasnia ya Utangazaji wa Habari ili kuweza kuepukana kutenda makosa.

8.0 UAMUZI WA KAMATI

Baada ya kuutafakari kwa kina utetezi uliowasilishwa na Uongozi wa **Sibuka Television**, Kamati ya Maudhui imeridhika pasi na shaka kuwa **Sibuka Television** kupitia tamthilia yao ya **The Other Side of the Door** wamekiuka Kanuni tajwa za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018.

Hivyo basi, Kamati ya Maudhui inatoa adhabu zifuatazo kwa **Sibuka Television:**

1. Wanapewa Onyo Kali;
2. Wanatozwa faini ya **Shilingi Milioni Tatu (TZS. 3,000,000.00)** tu itakayolipwa kwa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA);

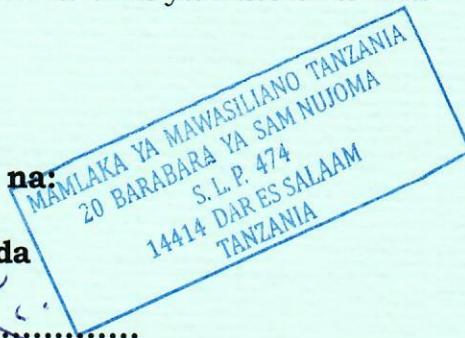
Uamuzi huu umetolewa Dar es Salaam, leo tarehe **01 Julai, 2020**.

Haki ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi huu kwenye Baraza la Ushindani wa Haki Kibiashara (Fair Competition Tribunal – FCT) iko wazi ndani ya siku 21 (ishirini na moja) kuanzia siku ya kutolewa kwa uamuzi huu.

Uamuzi huu umesainiwa na:

Joseph Method Mapunda

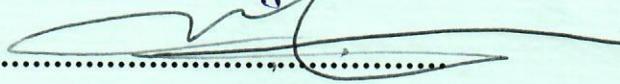
Makamu Mwenyekiti wa Kamati ya Maudhui

PAMOJA NA WAJUMBE WAFUATAO WA KAMATI YA MAUDHUI:

1. **Abdul Ramadhani Ngarawa**.....

2. **Derek Kaitira Murusuri**.....

3. **Jacob Gregory Tesha**.....

**KATIKA KAMATI YA MAUDHUI YA MAMLAKA YA MAWASILIANO
TANZANIA, DAR ES SALAAM**

SHAURI NA. 21 - 2019/2020

DHIDI YA

STAR TELEVISION (STAR TV)

UAMUZI

**UAMUZI WA KAMATI YA MAUDHUI KUHUSU TUHUMA ZA UKIUKAJI WA
KANUNI ZA MAWASILIANO YA KIELEKTRONIKI NA POSTA (MAUDHUI
YA UTANGAZAJI WA REDIO NA TELEVISHENI), 2018.**

1.0 MAELEZO KUHUSU UKIUKAJI WA KANUNI

- 1.1 Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania ilitoa leseni ya kurusha Matangazo (Matangazo ya Televisheni) kwa Kituo cha **Star Television (Star TV)** kwa ajili ya kutoa huduma ya utangazaji wa maudhui kwa njia ya Televisheni.
- 1.2 Tarehe 11 Machi, 2020 kati ya Saa 1.30 na saa 2.00 usiku, Kituo cha **Star TV** kinatuhumiwa kukiuka Kanuni na Maadili ya Utangazaji kipindi cha **Kipaza Sauti** kwa kurusha maudhui ya kukashifu viongozi wa Wilaya ya Kisarawe na Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI), Mhe. Selemanni Jafo (MB).
- 1.3 Kituo cha **Star TV** kilirusha kipindi cha mahojiano kwa njia ya simu na wakazi wa eneo la Kigogo lililopo Pugu, nje kidogo ya Jiji la Dar es Salaam kuhusu uhamishwaji wa kituo chao cha mabasi cha Kigogo Freshi.
- 1.4 Mtangazaji wa kipindi cha **Kipaza Sauti, Bwana Issa Msongo** alisikika akiwahoji wakazi hao wa Kigogo ambao walitoa maoni yao kuhusu

kuhamishwa kwa kituo cha mabasi cha Kigogo Freshi kupelekwa Wilaya ya Kisarawe, Mkoa wa Pwani.

- 1.5 Wakati wa kutoa maoni wakazi hao wa Kigogo walisikika wakiishutumu Serikali na Uongozi wa Wilaya ya Kisarawe kwamba kitendo cha kuhamisha kituo cha mabasi sio kizuri kwa wananchi. Wachangiaji walitoa maoni na kumshutumu Mkuu wa Wilaya ya Kisarawe, Mheshimiwa Jokate Mwegelo kuwa utendaji kazi wake hauitakii maendeleo Kisarawe na pia waliendelea kumshutumu Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI), Mhe. Selemani Jafo kwamba utendaji kazi wake kwa Wilaya ya Kisarawe ni aibu kwani Wilaya haina miundo mbinu ya kutosha.
- 1.6 Wakati wa kipindi cha **Kipaza Sauti**, mahojiano kati ya Mtangazaji na wachangiaji wa kipindi hicho yalisikika kama ifuatavyo:

Mtangazaji: “...*Tunasikitika stendi hapa tunaipeleka Kisarawe unafikiri kwa upande wenu nyie itakuwa na faida gani na hasara gani tunahitaji maoni yenu hapa?*”

Mkazi wa Kigogo: “*Kwa wana Kisarawe itakuwa ni hasara kubwa sana. Inasikitisha kama hii stendi itahamishwa hapa ilipo na kupelekwa Kisarawe, kwa sababu Kisarawe itapelekwa kwa vigezo gani? Kisarawe haijawa tayari kuhamia stendi. Kisarawe ni sehemu inayohitaji watu wakae. Waache tofauti zao, waache ujanja ujanja waisimamie Kisarawe kwa ajili ya wana Kisarawe wenyewe. Kuhamishwa stendi Kigogo kwenda Kisarawe ni matakwa ya wana Kisarawe au ni matakwa ya watu binafsi?.*”

Mtangazaji: “...*yaani kwa mimi nilizopenyezewa za chini chini ni agizo...*”

Mkazi wa Kigogo: “*Kutoka wapi?*”

Mtangazaji: “*Kule kwa wakubwaa...*”

Mkazi wa Kigogo: “*Kama ni agizo kutoka kwa Mkuu wa Wilaya au kuna mtu mwingine amemtuma kaka yangu ndugu yangu labda Mbunge pia anahuksika katika hilo basi*

*anatakiwa awe na huruma na wazazi wake na haya
anayotaka yatokee akiwa anayaangalia vipi kwa wenzetu
anasimama vizuri iweje wilayani kwake?*

*“Alikataa stendi moja sikumbuki wilaya gani kubwa na
ina nafasi nzuri kabisa, ameikataa, lakini leo kama
nanukuu kauli ya mzee wangu hapa anasema stendi ile
imegharimu Milioni Mia Nane ...kama kweli wewe ndugu
unaagiza hii stendi iende Kisarawe ... stendi haina soko,
vyoo sijui mashimo sita tu, daladala nne stendi imejaa,
ikinyesha mvua mahala pa kukaa hakuna, akishuka
mjamzito mtihani, akishuka mtu anaumwa mguu
mtihani.”*

*“ Lakini katika hizi hoja za kusema kwamba kutaka
maendeleo Kisarawe mimi na imani Mheshimwa Rais,
watendaji wote kwa ujumla wao hawaitakii maendeleo
Wilaya ya Kisarawe...watendaji wote hawaitakii
maendeleo...hata kaka yangu pia ni mfanyakazi mzuri
sana lakini katika mikoa ya wenziwe na wilaya za wenzie
kwake aibu...nyumbani ni aibu hebu awachukue marafiki
zake aende nao aibuuu, leo ndo bado anataka ndugu zake
waishie pale pale...watu wanatoka mikoa ya wenza
wakajifunze yeye anataka watu watoke Vikumbulu
waishie Kisarawe wamemaliza...wasijifunze...kwanini
tusijifunze anatunyima haki zetu za msingi”.*

- 1.7 Waandaaji na watangazaji wa kipindi cha **Kipaza Sauti** cha **Star TV** wanatuhumiwa kutozingatia mizania ya Habari, Weledi na Maadili ya Uandishi wa Habari wakati wa kutayarisha na kutangaza kipindi hicho ambacho kilitoa shutuma kwa upande wa Serikali bila kupata ufanuzi wa suala hilo kutoka kwa wasemaji husika wa Serikali.

2.0 KANUNI ZILIZOKIUKWA

Kwa kitendo cha kurusha kipindi kilichokashifu viongozi wa Serikali kabla ya kuthibitisha ukweli wa taarifa hizo kutoka kwenye vyanzo husika na kutozingatia mizania, **Star TV** wanatuhumiwa kukiuka Kanuni Na. 11 (1)(f), 15(2)(b), 15(2)(c) na 16 za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018 ambazo zinasomeka kama ifuatavyo:

11. (1) A licensee shall ensure that the programme and its presentation-

(f) does not injure the reputation of individuals.

15. (2) The licensee shall-

- (b) report accurately, impartially, fairly and in a non-partisan manner;
- (c) report news in an objective and balanced manner, without intentional or negligent departure from the facts, whether by distortion, exaggeration, misrepresentation or material omission.
16. A content service licensee shall ensure that, during the presentation of current affairs programme, factual programmes and documentaries; where issues of public importance are discussed, reasonable effort is made and reasonable opportunity is given to present a fair, accurate, balanced and impartial view.

3.0 WITO WA KUTOA MAELEZO YA UTETEZI.

Tarehe 19 Juni, 2020, Kamati ya Maudhui iliuandikia Uongozi wa **Star TV** wito wa kuwasilisha utetezi wao wa maandishi pamoja na kufika mbele ya Kamati ya Maudhui kujieleza dhidi ya tuhuma zinazowakabili.

Tarehe 26 Juni, 2020, Uongozi wa **Star TV** uliwasilisha utetezi wa maandishi uliosainiwa na **Bw. Samwel Nyalla**, Mkurugenzi wa **Star TV**. Pia, tarehe hiyo hiyo, Uongozi huo ukiwakilishwa na **Abdul Diallo**, Mwakilishi wa Mkurugenzi, **Michael Noel**, Mtangazaji, **Neriah Martin**, Mwanasheria, **Freddy Isike Mkulla**, Mpiga Picha, **Issa Msongo Gama**, Mtangazaji pamoja na **Joan John**, Meneja Rasilimali Watu na Utawala ulifika mbele ya Kamati kutoa utetezi.

4.0 UTETEZI WA STAR TV

Katika maelezo yao ya maandishi, **Star TV** walisema kuwa kipindi chao kilifanyika kwa nia njema ya kutoa taarifa kwa jamii na kupata mchanganuo wa maoni kutoka kwa wasafirishaji wanaofanya shughuli zao katika kituo cha mabasi cha Kigogo Freshi kufuatia uamuzi wa Serikali wa kuhamisha kituo hicho kutoka Manispaa ya Ilala kwenda Halmashauri ya Wilaya ya Kisarawe.

Walidai kuwa baada ya kupata maoni ya wasafirishaji na wasafiri, mtangazaji, **Issa Msongo** alifanya jitihada za kuwatafuta viongozi wa Halmashauri ya Wilaya ya Kisarawe ili kupata mizania ambapo Mkuu wa Wilaya ya Kisarawe alijibu kwa ujumbe mfupi wa simu akisema “atafutwe baadae”. Pia, alimtafuta Afisa Habari wa Halmashauri ya Wilaya ya Kisarawe lakini hakufanikiwa kwa sababu viongozi walikuwa kwenye maandalizi ya mbio za Mwenge wa Uhuru.

Walisema wanaomba radhi kwa kosa lililojitekeza la mkanganyiko wa urushaji wa vipindi uliosababishwa na matatizo ya kiufundi kwenye mfumo wa urushaji (Playout System). Walidai mkanganyiko huo

ulisababisha sehemu ya pili ya kipindi (iliyohusu maoni ya wananchi) kurushwa kwanza kabla ya sehemu iliyopaswa kuwa ya kwanza (iliyohusu hotuba na maagizo ya Mkuu wa Wilaya kuhusu uhamishwaji wa kituo cha mabasi).

Waliendelea kudai kuwa wana ushirikiano mzuri na Halmashauri ya Wilaya ya Kisarawe kwa kuwa huwa wanawapa nafasi katika vipindi vyao mbali mbali na tarehe 30 Machi, 2020 walimuandikia barua Mkuu wa Wilaya ya Kisarawe wakiomba ushirikiano na Ofisi yake katika kurekodi vipindi vya kuelimisha jamii kuhusu miradi inayotekelzwa na Ofisi yake. (Waliambatanisha barua tajwa yenye Kumbukumbu Namba SMGL/K.SAUTI/KISARWE/2020/001). Walimalizia kwa kuomba radhi kwa usumbufu uliojitokeza na kuahidi kuwa watazingatia Sheria na Kanuni za Utangazaji katika kuandaa vipindi vyao.

Pia, **Star TV** walitoa utetezi wao wa mdomo kama ifuatavyo:

- 4.1 **Michael Noel**, baada ya kusoma maelezo yao ya maandishi, alisema kuwa hili ni kosa lao la kwanza kwa kipindi chao cha Kipaza Sauti na hivyo wanaomba nafasi ya kujisahihisha. Wakati akijibu maswali ya Kamati, alisema kuwa kilichowachochea kuchapisha maudhui hayo ni habari ya Hotuba ya Mkuu wa Wilaya ya Kisarawe iliyohusu kuhamishwa kituo cha mabasi cha Kigogo Freshi kutoka Ilala kwenda Kisarawe.
- 4.2 **Issa Msongo Gama** alisema kuwa hawakuwa na nia mbaya na wana vipindi vingine vinavyoonesha wanashirikiana vizuri na Serikali.

5.0 TATHMINI YA KAMATI

Baada ya kusikiliza utetezi huo, Kamati ya Maudhui inatoa tathmini ifuatayo:

- 5.1 Kamati ya Maudhui imebaini kwamba **Star TV** wametenda kosa la kutangaza maudhui yanayokashifu Viongozi wa Serikali na yasiyozingatia mizania ya Utangazaji wa Habari kama walivyokiri wenywewe na kinyume na Kanuni Na. 11 (1)(f), 15(2)(b), 15(2)(c) na 16 za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018;
- 5.2 Kamati ya Maudhui imeona kuwa **Star TV** wametangaza maudhui yasiyozingatia mizania kwa makusudi na kwa uzembe kwa sababu hata Mkuu wa Wilaya alipowajibu kuwa atafutwe baadaye na walipogundua viongozi wengine wapo kwenye maandalizi ya mbio za Mwenge, hawakusubiri ili wapate mizania bali waliendelea kutangaza maudhui yanayokiuka Sheria Kanuni, Weledi na Maadili ya Utangazaji wa Habari ilhali habari hiyo haikurushwa mubashara bali ilikuwa imerekodiwa;
- 5.3 Kamati ya Maudhui imeona kuwa Hotuba ya Mkuu wa Wilaya kuhusu kuhamishwa kwa kituo cha mabasi cha Kigogo Freshi haiwezi kuweka mizania ya maudhui yaliyotangazwa na **Star TV** kwa sababu hotuba

hiyo ilitolewa siku kadhaa kabla ya **Star TV** kutangaza maudhui yenye tuhuma dhidi ya Viongozi wa Serikali. Kwa kuzingatia kuwa maudhui yao yalikuwa ya kurekodiwa, walitakiwa kufanya maandalizi ili kuwapa nafasi viongozi husika kutoa maoni yao mara baada ya kutangaza maudhui hayo na katika kipindi kile kile;

- 5.4 Kamati imebaini kwamba **Star TV** wana usimamizi dhaifu wa vipindi vyao, jambo lililowapelekea kukosa subira na pia kushindwa kurekebisha kwa wakati tatizo la mkanganyiko wa urushaji wa vipindi lililotokea;
- 5.5 Kamati imebaini kuwa lugha iliyotumiwa na mtangazaji wa kipindi cha **Kipaza Sauti** kama vile "...yaani kwa mimi nilizopenyezewa za chini chini ni agizo...kutoka kule kwa wakubwaa" ililenga kuwahamasisha wananchi kukashifu na kutoa tuhuma dhidi ya Viongozi wa Serikali;
- 5.6 Kamati imezingatia hoja iliyotolewa na **Star TV** kuwa wana ushirikiano mzuri na Halmashauri ya Wilaya ya Kisarawe lakini ni wazi kuwa ushirikiano huo hauwezi kuwafutia kosa walilolifanya kwa kuwa wanatakiwa kuzingatia Sheria, Kanuni, Weledi na Maadili ya Utangazaji wa Habari katika kazi zao;

6.0 USHAURI WA KAMATI KWA STAR TV.

Kutokana na makosa yaliyobainika, Kamati inaushauri Uongozi wa **Star TV** kuimarisha usimamizi wa vipindi vyao na kufanya maamuzi sahihi ya kiuhariri yanayozingatia Sheria, Kanuni, Weledi na Maadili ya Utangazaji wa Habari kabla ya kutangaza maudhui yao;

Pia, **Star TV** wanashauriwa kuhakikisha wanawapatia watangazaji wao mafunzo ya mara kwa mara ya tasnia ya Utangazaji wa Habari ili kuweza kutekeleza majukumu yao kwa kuzingatia Weledi na Maadili ya Uandishi wa Habari; kwa kufuata matakwa ya Sheria na Kanuni za kisekta ili kuepukana na kutenda makosa.

7.0 UAMUZI WA KAMATI

Baada ya kuutafakari kwa kina utetezi uliowasilishwa na Uongozi wa **Star TV**, Kamati ya Maudhui imeridhika pasi na shaka kuwa **Star TV** kuititia kipindi chake cha **Kipaza Sauti** wamekiuka kwa makusudi na uzembe Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018.

Hivyo basi, Kamati ya Maudhui inatoa adhabu zifuatazo kwa **Star TV**:

1. Wanapewa Onyo Kali;
2. Wanaamuriwa kuomba radhi kwa siku tatu (3) mfululizo kwa watazamaji wao wote kuititia kipindi kile kile walichotumia kutendea kosa;
3. Wanatozwa faini ya **Shilingi Milioni Tano (TZS. 5,000,000.00)** tu itakayolipwa kwa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA);

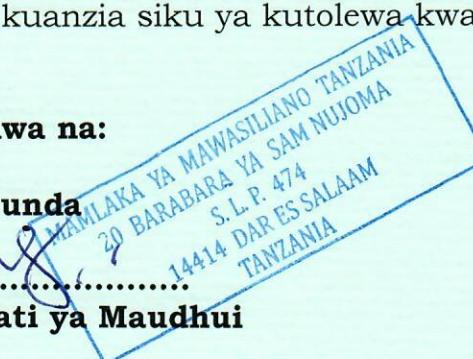
Uamuzi huu umetolewa Dar es Salaam, leo tarehe **01 Julai, 2020**.

Haki ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi huu kwenye Baraza la Ushindani wa Haki Kibashara (Fair Competition Tribunal – FCT) iko wazi ndani ya siku 21 (ishirini na moja) kuanzia siku ya kutolewa kwa uamuzi huu.

Uamuzi huu umesainiwa na:

Joseph Method Mapunda

Makamu Mwenyekiti wa Kamati ya Maudhui

PAMOJA NA WAJUMBE WAFUATAO WA KAMATI YA MAUDHUI:

1. **Abdul Ramadhani Ngarawa**.....
2. **Derek Kaitira Murusuri**.....
3. **Jacob Gregory Tesha**.....

KATIKA KAMATI YA MAUDHUI YA MAMLAKA YA MAWASILIANO TANZANIA, DAR ES SALAAM

SHAURI NA. 06 - 2020/2021

DHIDI YA

TRIPLE A FM

UAMUZI

**UAMUZI WA KAMATI YA MAUDHUI KUHUSU TUHUMA ZA UKIUKAJI WA
KANUNI ZA MAWASILIANO YA KIELEKTRONIKI NA POSTA (MAUDHUI YA
UTANGAZAJI WA REDIO NA TELEVISHENI), 2018**

1.0 MAELEZO KUHUSU UKIUKAJI WA KANUNI

- 1.1 Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA) ilitoa leseni ya kurusha Matangazo (Matangazo ya Redio) kwa kituo cha **TRIPLE A FM** kwa ajili ya kutoa huduma ya utangazaji wa maudhui kwa njia ya radio.
- 1.2 Tarehe 06 Julai, 2020 kati ya Saa 3.00 na 4.00 Asubuhi, **TRIPLE A FM** kupitia tangazo lao la **Zaitulkuwa** wanatuhumiwa kukiuka Sheria, Kanuni na Maadili ya Utangazaji kwa kurusha maudhui yenyε kuhamasisha vitendo vya kishirikina “*Superstition*” kwa kuwahamasisha watu kwenda kuonana na mtaalamu wa kutatua matatizo yanayohusu watu wanaoota ndoto wakifanya tendo la ndoa na marafiki au ndugu.
- 1.3 Watangazaji wa Kituo walisikika wakihamasisha matumizi ya dawa hiyo kwamba ni suluhisho kwa wale wenye matatizo yanayohusu kuota njozi za ajabu. Yafuatayo ni baadhi ya maneno ambayo yametolewa na watangazaji wa kipindi husika:

“...Mtu anaota usiku anajihisi kwamba anavamiwa na watu hii ni hatari sana ndugu yangu nataka nikwambie itakufanya uishi katika sura ambayo ni ya wasiwasi sura ya vitisho sura ya wasiwasi ... sasa nini cha kufanya ni kuipata Zaitulkuwa...sasa nini cha kufanya ni kuipata Zaitulkuwa. Wale ambao wanasumbuliwa na manjozi mabaya wanababaika usiku anaota

manjozi ya ajabu ajabu, mtu anaota manjozi ametembelewa na mwarabu anafanya nae tendo la ndoa. Mtu anaota usiku ametembelewa hata na jirani yake au rafiki yake au ndugu yake anafanya nae tendo la ndoa unateseka na manjozi ya aina hiyo unahangaika na manjozi ya ainaa hiyo...tena mwingine anaweza akaota anafanya tendo la ndoa anaota usiku kama ni mwanaume na mke wake amelala nae hapo kitandani lakini bado anaendelea kuota. Hayo mateso unayopata ni mateso makubwa sana ndugu yangu nataka nikwambie na namna ya kuondoa hayo mateso yanayokutesa wewe ni kuja Annex Hotel. Ewe ndugu yangu unayeteseka na maradhi ya kishetani, maradhi haya ya kichawi hakuna namna nydingine unayoweza kujikomboa njoo Annex Hotel.

2.0 KANUNI ZILIZOKIUKWA

Kitendo cha kutangaza kipindi chenye maudhui ya kuhamasisha vitendo vya kishirikina “*Superstition*”, **TRIPLE A FM** inatuhumiwa kukiuka Kanuni Na. 5 (g) na 11 (1) (h); za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni) 2018, ambazo zinasomeka kama ifuatavyo:

5. *A commercial free-to-air content services provider shall-*
(g) avoid programs related to nakedness, gambling, violence, superstition and astrology;

- 11.-(1) *A licensee shall ensure that the programme and its presentation-*
(h) avoid programme related to astrology, superstition or broadcast material related to traditional healer purporting to cure ailments or diseases.

3.0 WITO WA KUTOA MAELEZO YA UTETEZI.

Tarehe 27 Julai, 2020, Kamati ya Maudhui iliuandikia uongozi wa **TRIPLE A FM**, wito wa kuwasilisha utetezi wao wa maandishi pamoja na kufika mbele ya Kamati ya Maudhui kujieleza dhidi ya tuhuma zinazowakabili.

Tarehe 06 Agosti, 2020, Uongozi wa **TRIPLE A FM** uliwasilisha utetezi wa maandishi uliosainiwa na **Papaking S. Mollel**, Mkurugenzi wa Kituo. Pia, tarehe hiyo hiyo Uongozi huo ukiwakilishwa na **Papaking S. Mollel** ulifika mbele ya Kamati kutoa utetezi.

4.0 KUSOMEWA SHITAKA NA KUSIKILIZA MAUDHUI YA TRIPLE A FM

Kamati ya Maudhui iliusomea Uongozi wa **TRIPLE A FM** shitaka lao. Hatimaye, Kamati ya Maudhui na Uongozi wa **TRIPLE A FM** walisikiliza maudhui yaliyotangazwa na **TRIPLE A FM** katika tarehe tajwa hapo juu na kisha kuualika Uongozi kujitetea kwa nini hatua za Kisheria zisichukuliwe dhidi yao.

5.0 UTETEZEI WA TRIPLE A FM

Katika maelezo yao ya maandishi, Uongozi wa **TRIPLE A FM** wakiwakilishwa na Papaking Mollel ulisema kwa masikitiko makubwa wamejiridhisha makosa yaliyofanywa na watangazaji wa kipindi husika. Waliendelea kusema kuwa matangazo hayo yenye utata yalirushwa kinyemela bila Uongozi kufahamu.

Waliambia Kamati kuwa wameshachukua hatua za kumuondoa Bwana Nurdin Ferooz kwenye ratiba ya kipindi husika na amepangiwa majukumu mengine. Uongozi pia umewazuia wafanyakazi kujichukulia mamlaka ya kurusha matangazo bila kibali cha Msimamizi wa Kituo. Vile vile, Uongozi umetoa karipio na onyo kwa maandishi kwa Meneja wa Redio, Bwana Anthony Masai na Mratibu wa Vipindi, Bwana Nathu Esmai kwa kutowajibika ipasavyo katika nafasi zao.

Walihidi kutorudia kosa na kwamba watajitatihidi kusimamia kwa karibu utendaji kazi wa wafanyakazi wao.

7.0 TATHMINI YA KAMATI

- 7.1 Kamati ya Maudhui imebaini kwamba **TRIPLE A FM** imetenda kwa uzembe kosa la kutangaza maudhui yanayohamsisha vitendo vyta kishirikina kinyume na Kanuni Na 5 (g) na 11 (1) (h) za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni) 2018;
- 7.2 Kamati ya Maudhui imejiridhisha kuwa **TRIPLE A FM** wana udhaifu mkubwa katika usimamizi wa vipindi. Kamati imebaini pia kuwa wafanyakazi pia kuwa Kituo hicho hawana uelewa wa kutosha wa Sheria na Kanuni zinazosimamia chombo chao.

8.0 USHAURI WA KAMATI KWA TRIPLE A FM

Kutokana na makosa yaliyobainika, Kamati inaushauri Uongozi wa **TRIPLE A FM** kuimarisha usimamizi wa vipindi vyao ili kuepuka uvunjaji wa Sheria, Kanuni na Maadili ya Uandishi na Utangazaji wa Habari;

Aidha, **TRIPLE A FM** wanashauriwa kuhakikisha wanawapatia watangazaji wao mafunzo ya mara kwa mara kuhusu Sheria, Kanuni na maadili ya Uandishi na Utangazaji wa Habari ili kuweza kuepukana makossa.

9.0 UAMUZI WA KAMATI

Baada ya kuutafakari kwa kina utetezi uliotolewa na Uongozi wa **TRIPLE A FM**, Kamati ya Maudhui imeridhika pasi na shaka kuwa **TRIPLE A FM** wamekiuka Kanuni tajwa za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018.

Hivyo basi, Kamati ya Maudhui inatoa adhabu zifuatazo kwa **TRIPLE A FM:**

1. Wanapewa Onyo Kali;
2. Wanawekwa chini ya uangalizi kwa muda wa miezi mitatu (3) pamoja na kutahadharishwa kuwa hatua kali zaidi za kisheria zitachukuliwa dhidi yao iwapo hawatajirekebisha na kurudia makosa kama hayo ndani ya muda tajwa;
3. Wanatozwa faini ya **Shilingi Milioni Tano (TZS. 5,000,000.00)** tu, itakayolipwa kwa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA).

Uamuzi huu umetolewa Dar es Salaam, leo tarehe **14 Agosti, 2020.**

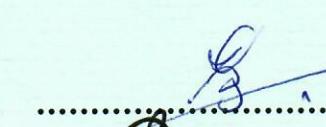
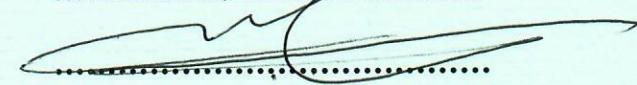
Haki ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi huu kwenye Baraza la Ushindani wa Haki Kibiashara (Fair Competition Tribunal – FCT) iko wazi ndani ya siku 21 (ishirini na moja) kuanzia siku ya kutolewa kwa uamuzi huu.

Uamuzi huu umesainiwa na:

Joseph Method Mapunda

PAMOJA NA WAJUMBE WAFUATAO WA KAMATI YA MAUDHUI:

1. **Abdul Ramadhani Ngarawa** .....
2. **Derek Kaitira Murusuri** .....
3. **Jacob Gregory Tesha** .....

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
MAMLAKA YA UDHIBITI WA MAWASILIANO TANZANIA
ISO 9001:2015 CERTIFIED

**KATIKA KAMATI YA MAUDHUI YA MAMLAKA YA MAWASILIANO
TANZANIA, DAR ES SALAAM**

SHAURI NA. 13 - 2020/2021

DHIDI YA

RADIO IHSAAN FM

**UAMUZI WA KAMATI YA MAUDHUI JUU YA TUHUMA ZA UKIUKAJI WA
KANUNI ZA MAWASILIANO YA KIELEKTRONIKI NA POSTA (MAUDHUI
YA UTANGAZAJI WA REDIO NA TELEVISHENI), 2018 KAMA
ILIVYOFANYIWA MAREKEBISHO NA GAZETI LA SERIKALI NA.486 LA
2020**

1.0 MAELEZO KUHUSU UKIUKAJI WA KANUNI

- 1.1 Tarehe 25 Agosti 2015 Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania(TCRA), ilitoa leseni ya utoaji wa huduma ya maudhui (Utangazaji wa Redio) kwa kituo cha **Radio Ihsaan FM**, Mkoani Tanga.
- 1.2 Kipengele cha 7.0 cha leseni ya **Radio Ihsaan FM** kinamtaka mtoe huduma ya maudhui kuhakikisha kwamba anazingatia Sheria, Kanuni na masharti ya Leseni wakati wote wa utoaji huduma hiyo.
- 1.3 Kanuni Na. 14(a) (b), (c) na (d) ya Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018 kama ilivyofanyiwa marekebisho na Kanuni Na.3(a) ya Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), Marekebisho ya 2020, kinamtaka kila mwenye leseni ya utoaji wa huduma ya maudhui kuhakikisha kuwa hatatoa maudhui yasiyostahili katika muda ambao idadi kubwa ya watoto inaweza kuwa sehemu ya hadhira yake.

- 1.4 Aidha, Kanuni tajwa hapo juu zinamtaka kila mwenye leseni ya utoaji wa huduma ya maudhui kuhakikisha kuwa hatoi maudhui ambayo yanaonesha vurugu, unyanyasaji wa kijinsia, mwenendo dhahiri wa kingono au lugha ya kukera inayokusudiwa hadhira ya watu wazima wakati wa kipindi cha watu wazima (watershed period), pamoja na kuhakikisha kuwa hatoi maudhui ambayo yana lugha ya kukera kupindukia na yanayotumika wakati wa kipindi cha watu wazima.
- 1.5 Vile vile, Kanuni Na. 11 (2) (b) ya Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018 inakataza mtoa huduma ya Maudhui kutangaza masuala ya ngono kwa njia ya wazi na ya kukera. Pia, Kanuni Na. 29 (d) ya Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018 inamtaka mwenye leseni ya Utoaji wa huduma ya maudhui kuhakikisha kuwa maudhui ya vipindi na uwasilishaji wake unaepuka matumizi ya lugha chafu na ya matusi.
- 1.6 Hata hivyo, ufuatiliaji uliofanywa na TCRA umebaini kuwa tarehe **09 Septemba 2020**, kati ya Saa 03.00 – 05:00 Usiku, Kituo cha **Radio Ihyaan FM** kipitia kipindi cha “**AL JAWAABUL KAAFI**” kilikiuka Kanuni Na 11 (2)(b), 14(1)(a),(b) na (c) na 29 (d) za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018 kama zilivyofanyiwa marekebisho na Gazeti la Serikali Na. 486 ya 2020 kwa kurusha maudhui yenye lugha ya matusi, kashfa na isiyokuwa na staha mbele ya jamii pale watangazaji wa kipindi husika walipomruhusu **Sheikh Salim Barahiyah** kujibu maswali ya wasikilizaji huku watangazaji wakichombeza na kuonesha kufurahia maneno ya Sheikh huyo, alipokuwa akiongea maneno yafuatayo;

Mtangazaji: Swali linalofuata muulizaji anauliza anasema Asalam Alyekum Waturilah Wabarakat Shekhe swali langu ni ipi hukumu ya mwanaume anayekunyuwa maziwa ya matiti ya mkewe? Na je inaruhusiwa kunyonya maziwa kipindi wanafanya mapenzi? Anaitwa Iddy Said wa Korogwe Kiete. Karibu sana Shekhe.

Sheikh Barahiyah: Naam,yaani anazungumzia mume

Mtangazaji: kunyonya matiti

Sheikh Barahiyani: ...ya mkewe maana kunyonya matiti yasiyokuwa ya mkewe ni haramu.

Mtangazaji: Eee sahihi

Sheikh Barahiyani: Lakini je akinyonya matiti ya mkewe inafaa? Jawabu inafaa na hata akiyameza pia anahisi ni haramu ila tunamwambia babu weewa usimdhulumu huyu mtoto.

Mtangazaji: yana mwenyewe

Sheikh Barahiyani: Lakini akifanya si haramu ni makubalianao ya wanazuoni kwa sababu akifanya hivi ana malengo ya kunywa na kushiba?

Mtangazaji: hapana

Sheikh Barahiyani: Si masuala ya muda haba tu na sheria ya Kiislamu Alhamdulilah katika maswala haya ya sex imeweka wazi kabisa wala hakuna aibu kuyataja wanazuoni wetu wakubwa wamezungumza kwamba mwanamke anavyotakiwa kucheza na mumewe jinsi wanavyotaka....Wake zenu ndo konde zenu ndo mashamba yenu yaendeeni mashamba yenu mtakavyo isipokuwa kaidi imekuja kwa mujibu wa hadithi kwamba kadiri unavyocheza na mkeo kuna maeneo ambayo hutakiwi kuyafanya kazi. Mkeo akiwa katika hedhi haifai kumwingilia lakini kumwingilia utupu wako kuingia kwenye tupu yake lakini kucheza nae sehemu nyingine yoyote ruksa.

Umeona hili jambo amelitaja mama Aisha jinsi ambavyo alikuwa akicheza na Mtume Swalla Allaahu 'alayhi wa aalihi wa Sallam si jambo la aibu, vilevile mwanamke mfano akiwa katika nifasi huwezi kumwingilia lakini unaweza kucheza nae bali ndo kipindi cha kunyonya matiti hicho ukajigeuza na weewa pia ngaa mtoto mkubwa lakini ndo uchunge usije ukamfilisi mtoto ambaye ni haki yake.

Kingine kilichokatazwa ni kumwingilia katika utupu wake wa nyuma lakini kucheza nae Wallah kuna maneno mengine hata naona aibu kuyazungumza lakini yameandikwa.

“Sheikh Barahiyani: Anamwambia Je inafaa mtu kunyonya utupu wa mkewe?

Mtangazaji; Enhee! Ndio

Sheikh Barahiyani: Neno kubwa hili jamani ndo maana nikasema niseme nisiseme?

Mtangazaji: Tukawambia sema....Haha ha hahaha...

Sheikh Barahiyani: Wahiya tamusu farijahu, mhh! na yeye huyu mwanamke anafyonza nani wa mumewe...

Mtangazaji: Ndio

Sheikh Barahiyani: haya...Lituhariuk halehya ili ampe mashamsham rijam apate kumwingilia

Mtangazaji: Anambust!

Sheikh Barahiyani: Anambust kwa lugha nyingine... hahahaha...Akamwambia halitaral bilal kabasa (je kwa hili wewe unaliona halina neno?) Laaa halihabisa.... (Hili halina neno na nataraji lina ujira mkubwa mno)...Haya Shekhe ukiyazungumza haya maneno hadharani msikitini si waambiwa wewe muhuni wakati maneno haya yamezungumzwa na mwanazuoni ...Kwa hiyo hii ya kunyonya sijui matiti ni jambo dogo... kuonesha kwamba Uislamu haukuacha kitu".

2.0 WITO WA KUTOA MAELEZO YA UTETEZI

- 2.1 **Tarehe 23 Septemba, 2020**, Kamati ya Maudhui iliuandikia uongozi wa Radio Ihsaan FM wito wa kuwasilisha mbele ya Kamati maelezo au utetezi wa kimaandishi pamoja na kufika mbele ya Kamati tarehe 25 Septemba, 2020 Saa 06:00 Mchana, ili kujieleza kwa nini wasichukuliwe hatua za kisheria kwa tuhuma hizo.

- 2.2 Tarehe 25 Septemba, 2020, Saa 6 mchana, **Radio Ihsaan FM** iliwakilishwa na Bw. Hassan Salim Sima, ambaye ni Mtangazaji, ilifika mbele ya Kamati ya Maudhui kwa ajili ya kutoa utetezi wao.

3.0 UTETEZI YA RADIO IHSAAN FM

- 3.1 Katika utetezi wao wa maandishi, Uongozi wa **Radio Ihsaan FM**, ulikiri kosa na pia kuomba radhi. Aidha, ulidai kuwa umechukua hatua za awali ili kuhakikisha kuwa kosa kama hili halijirudii tena ambapo tarehe 19/09/2020, uongozi wa **Radio Ihsaan FM** ulimwandikia barua ya onyo Meneja Vipindi (Program Manager) kwa kosa la kushindwa kuhariri maudhui ya vipindi anavyosimamia.

- 3.2 Aidha, watangazaji wawili wa kituo hicho waliokuwa wakiendesha kipindi husika nao walipewa barua za onyo kwa kumruhusu mgeni kujibu maswali ambayo yana maudhui yaliyo nje ya Kanuni za

Utangazaji. Pia, uongozi wa **Radio Ihsaan FM** uliambatanisha barua hizo katika utetezi wa maandishi.

- 3.3 Pamoja na utetezi wao wa maandishi, **Radio Ihsaan FM** waliendelea kueleza yafuatayo:-
- 3.4 **Bw. Sima:** aliendela kurudia na kutilia msisitizo utetezi uliowasilishwa kwa njia ya maandishi ambapo aliishukuru TCRA na Kamati ya Maudhui kwa kuwapa nafasi ya kujieleza.
- 3.5 Aliendelea kusema kuwa maudhui yaliyorushwa yalitokana na uzembe wa kibinadamu wa Meneja Vipindi na watangazaji pale walipoyaruhusu maswali yanayokiuka Kanuni za Utangazaji kuulizwa na kujibiwa na mgeni mwalikwa. Alizidi kuiomba Kamati isiwachukulie hatua kali kwa sababu kituo chao kinamilikiwa na taasisi ya kidini na hivyo kwa vyo vyote vile hawawezi kuwa na lengo/kusudio la kurusha maudhui yasiyozingatia maadili na Kanuni za Utangazaji.
- 3.6 Vile vile, alisema kuwa Kituo chao bado ni kichanga na hata hali yao ya kiuchumi siyo nzuri sana kwani kinaendeshwa na michango ya waumini na wasikilizaji.
- 3.7 Alihitimisha kwa kuomba wasichukuliwe hatua kwani wapo tayari kujirekebisha na kujiepusha na maudhui ya aina hiyo katika vipindi vyao vijavyo.

4.0 TATHMINI YA KAMATI

- 4.1 Kamati ya Maudhui imebaini kwamba **Radio Ihsaan FM** imefanya kosa la kurusha maudhui yenyе lugha ya matusi, kashfa na isiyokuwa na staha mbele ya jamii kutokana na uzembe wa wasimamizi na watangazaji wa kituo hicho kwani walitakiwa kuwa makini na kuzingatia Sheria, Kanuni na Maadili ya Utangazaji.
- 4.2 Aidha, Kamati imebaini kuwa endapo **Radio Ihsaan FM** wangezingatia Sheria, Kanuni, Weledi na Maadili ya Utangazaji wa habari, ikiwa ni pamoja na kuchuja aina ya maswali waliyotaka yajibiwe na mgeni mwalikwa katika kipindi, wangeepuka kurusha matangazo yenyе kupotosha jamii.

- 4.3 Kamati imebaini kuwa Kituo cha **Radio Ihsaan FM** kina tatizo la usimamizi na uhariri wa vipindi, jambo lililopelekea kurusha matangazo yenye ukiukaji mkubwa wa maadili na Kanuni za Utangazaji.
- 4.4 Pia Kamati imebaini kuwa kituo cha **Radio Ihsaan FM** kina tatizo la kuwa na watendaji wasio na weledi, maadili na elimu ya Uandishi na Utangazaji wa Habari.

5.0 USHAURI WA KAMATI KWA RADIO IHSAAN FM.

- 5.1 Kamati inatambua kuwa suala la Utangazaji wa Habari linahitaji watu wenye elimu stahiki, maadili na weledi katika tasnia ya Uandishi na Utangazaji wa Habari. Hivyo, **Radio Ihsaan FM** inashauriwa kuwa na watangazaji wenye sifa hizo ili kukisaidia kituo hicho kisikiuke Maadili, Sheria na Kanuni za Utangazaji.

Kutokana na kosa lililobainika, Kamati inaushauri Uongozi wa **Radio Ihsaan FM** kuzingatia usimamizi na uhariri makini wa maudhui kabla ya kuyarusha ili kuhakikisha/kujiridhisha kuwa maudhui yao ni salama kisheria kabla ya kuyatangaza. Hatua hiyo itaiwezesha **Radio Ihsaan FM** kuepuka kuvunja Sheria na Kanuni za Utangazaji.

6.0 UAMUZI WA KAMATI

Baada ya kusikiliza na kutafakari kwa kina maelezo ya utetezi yaliyotolewa na Uongozi wa **Radio Ihsaan FM**, Kamati ya Maudhui imeridhika pasi na shaka kuwa **Radio Ihsaan FM** imekiuka Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018 kama zilivyofanyiwa marekebisho na Gazeti la Serikali Na. 486 ya 2020.

Hivyo Basi, kwa mujibu wa Kifungu cha 28 (1) (b) na (d) cha Sheria ya Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania, Sura ya 172, Marejeo ya Mwaka 2017, Kamati ya Maudhui inaamua kutoa adhabu zifuatazo kwa **Radio Ihsaan FM**;

1. Wanatozwa faini ya **Shilingi Milioni Tano (TZS. 5,000,000.00)** tu itakayolipwa kwa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA) ndani ya siku thelathini (30) tangu kusomwa kwa uamuji huu.

2. Wanapewa Onyo.
3. Wanaamuriwa kuomba radhi kwa wasikilizaji wao kwa muda wa siku tatu mfululizo. Jumatatu, Septemba 28, 2020 na Jumanne, Septemba 29, 2020 watatakiwa kuomba radhi katika taarifa zao za Habari na Jumatano, Septemba 30, 2020 wataomba radhi kupitia kipindi chao cha **AL JAWAABUL KAAFI** ambapo siku hiyo hawatatakiwa kuwa na matangazo katika kipindi hicho zaidi ya kuomba radhi tu.

Uamuzi huu umetolewa Dar es Salaam, leo tarehe **28 Septemba** mwaka **2020**.

Haki ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi huu kwenye Baraza la Ushindani wa Haki Kibiashara (Fair Competition Tribunal – FCT) iko wazi ndani ya siku 21 (ishirini na moja) kuanzia leo.

Uamuzi huu umesainiwa na:

Bw. Joseph Method Mapunda

Makamu Mwenyekiti wa Kamati ya Maudhui

PAMOJA NA WAJUMBE WAFUATAO WA KAMATI YA MAUDHUI:

Bw. Abdul Ramadhani Ngarawa.....

Bw. Derek Kaitira Murusuri.....

Bw. Jacob Gregory Tesha.....

**KATIKA KAMATI YA MAUDHUI YA MAMLAKA YA MAWASILIANO
TANZANIA, DAR ES SALAAM**

SHAURI NA. 13 - 2019/2020

DHIDI YA

ABOOD FM RADIO

UAMUZI

**UAMUZI WA KAMATI YA MAUDHUI KUHUSU TUHUMA ZA UKIUKAJI WA
KANUNI ZA MAWASILIANO YA KIELEKTRONIKI NA POSTA (MAUDHUI YA
UTANGAZAJI WA REDIO NA TELEVISHENI), 2018.**

1.0 MAELEZO KUHUSU UKIUKAJI WA KANUNI

- 1.1 Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania ilitoa leseni ya kurusha Matangazo (Matangazo ya Redio) kwa kituo cha **Aboot FM Radio** kwa ajili ya kutoa huduma ya Utangazaji wa maudhui kwa njia ya redio.
- 1.2 Tarehe 05 Machi, 2020 kati ya saa 5.00 asubuhi na saa 6.00 mchana, kituo cha **Aboot FM Radio** kinatuhumiwa kukiuka Kanuni na Maadili ya Utangazaji wa Habari kupitia kipindi cha “**Kibasi cha Ukurasa Mpya**” kwenye kipengele cha “**Chambo la Mtaa**”. Kipindi hicho kilikuwa na maudhui yenye lugha ya matusi, isiyo na staha na yenye kuudhi.
- 1.3 Watangazaji wa kipindi cha “**Kibasi cha Ukurasa Mpya**” kwenye kipengele cha “**Chambo la Mtaa**” waliendesha kipindi kwa kutumia lugha ambayo haikuzingatia Sheria, Kanuni, Weledi na Maadili ya uandishi wa habari, walipokuwa wakimhoji mwanamke aliyejitambulisha kwa jina la “**Kigoli wa Zamani Nyakanga wa Sasa**” ili kutoa ushauri wa jinsi ya kutotukana tusi la mama na badala yake mtu atukane matusi mengine kama vile punda wee, mbwa wee au farasi wee.

- 1.4 Mama huyo alisikika akiwakataza watu kutotukana tusi la mama lakini alichukua muda mwingi kulifafanua tusi hilo huku akilishabikia na kulifurahia tusi la mama.

1.5 Watangazaji wa kipindi husika walimuacha mama huyo kuendelea kutumia lugha hiyo isiyo na staha alipokuwa akizungumza maneno yafuatayo:-

“ ....sasa niseme hivii wakati unapolitoa lile tusi la mama na unaliona kwamba ni zuri sana, kumtukana yule mwenzio ama unayegombana nae, unayepishana naye....ukishamtusi au kabla ya kuanza kumtusi geuka kwanza nyuma, angalia je umezaliwa wapi wewe, umezaliwa chini ya mgomba, chini ya mnazi umezaliwa wapi wewe,...ulitoka kama boga au ulitoka kama nani...kama ulikaa kwenye tumbo la mwanamke miezi tisa, na ukatolewa mtoto wewe unatoa kinywa chako kutukana tusi la mama.....basi ujue lile tusi halimlengi yule unayemtukana linamlenga...umemjumuisha mama yake yule na mama yako wewe, dada yake yule na dada yako wewe, shangazi yake yule na shangazi yako wewe....bibi yako, shangazi yako, dada yako, mamako mkubwa , mama yako mdogo sijui mdogo wako wa kike... umetukana wakina mama wote duniani...kwani matusi mengine hamna? Ukimwambia Mbwa wee, Punda wee, farasi nini nini haitoshi, mwilini mwake ana vitu vingapi vya kumtukana..... ”.

1.6 **Vile vile**, tarehe 06 Machi, 2020 kati ya saa 1.00 asubuhi na saa 3.00 asubuhi, kituo cha **Abood FM Radio** kinatuhumiwa kukiuka Sheria, Kanuni na Maadili ya utangazaji kuititia kipindi cha “**Morning Special**”. Kipindi hicho kilikuwa na maudhui yenye viashiria vya kuupotosha umma na jamii kwa ujumla na yenye kushabikia masuala ya unywaji wa pombe haramu aina ya gongo.

1.7 Watangazaji wa kipindi cha “**Morning Special**” walisikika wakidai kuwa unywaji wa pombe haramu ya gongo unaweza kutibu vidonda vya tumbo na kwamba mtu akiwa na vidonda vya tumbo anaweza kutumia pombe hiyo kama tiba huku wakijua fika kuwa madai yao si sahihi na yanalenga kuipotosha jamii. Watangazaji walishabikia masuala ya pombe haramu ya

gongo baada ya kusoma taarifa kuhusu Serikali ya Mkoa wa Mtwara iliyosema kwamba mabibo ya korosho yanaweza kutumika kutengeneza spiriti ya kusafishia vidonda.

- 1.8 Watangazaji walitumia maneno yenyе maudhui yasiyokuwa sahihi, yanayopotosha jamii na yanayohamasisha unywaji wa pombe haramu ya gongo, waliposikika wakitamka maneno yafuatayo:-

“.... kwa hiyo kama una gongo yako ndani unasafishia vidonda... haha haha haha... sasa hii ni ya kusafishia vidonda... sasa wakati mwingine unasema mimi nina vidonda kwenye utumbo sasa jinsi ya kuvisafisha itabidi uinywe... sasa ndio inaenda kusafisha vidonda vya kwenye utumbo...”

2.0 KANUNI ZILIZOKIUKWA

- 2.1 Hivyo basi, kitendo cha kurusha maudhui yenyе lugha ya matusi, isiyo na staha na yenyе kupotosha jamii na kuhamasisha unywaji wa gongo, kituo cha **Abood FM Radio** kinatuhumiwa kukiuka Kanuni Na. 11 (1) (c) na 11 (2) (e) za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni) 2018, ambazo zinasomeka kama ifuatavyo:-

11.-(1) A licensee shall ensure that the programme and its presentation-
(c) observes good taste and decency.

(2) A licensee shall not broadcast any matter which-
(e) is indecent, obscene, **false**, menacing or otherwise offensive in character.

3.0 WITO WA KUTOA MAELEZO YA UTETEZI.

- 3.1 Tarehe 26 Mei, 2020, Kamati ya Maudhui iliuandikia uongozi wa **Abood FM Radio**, wito wa kuwasilisha utetezi wao wa maandishi kuhusu tuhuma zinazowakabili.
- 3.2 Tarehe 29 Mei, 2020, Uongozi wa **Abood FM Radio** uliwasilisha utetezi wao wa maandishi uliosainiwa na Abedi Dogoli, Meneja wa kituo hicho.

4.0 UTETEZI WA ABOOD FM RADIO

- 4.1 Katika utetezi wao, Uongozi wa **Abood FM Radio** ulidai kuwa ulitumia kipindi cha Ukurasa Mpya katika wiki ya mwanamke ili kuzungumza juu ya tabia za baadhi ya watu kutukana viungo vya mwanamke. Uongozi uliendelea kudai kuwa lengo la kuzungumzia jambo hilo lilikuwa ni kuikemea na kuifundisha jamii kuacha tabia hiyo ambayo imeanza kuzoleka katika jamii na hivyo kukosa kizazi chenye maadili mema.
- 4.2 Uongozi huo pia ulisema unaomba radhi kwa kosa walilotenda pasipo wao wenyewe kufahamu. Walisema lengo lao lilikuwa ni kukemea watu wenye tabia ya kutoa lugha za matusi na hasa kutusi viungo vya akina mama.
- 4.3 Kuhusiana na tuhuma za kutangaza maudhui ya upotoshaji kuwa unywaji wa pombe haramu ya gongo unaweza kutibu vidonda vya tumbo, Uongozi wa **Abood FM Radio** umedai kuwa hawakuwa na nia/lengo la kuwapotosha wasikilizaji wao bali walijadili kile ambacho Mkuu wa Mkoa wa Mtwara, Bw. Gellarius Byakanwa, alikizungumza baada ya kupata majibu ya sampuli ya gongo iliyotengenezwa kwa mabibo kutoka kwa Mkemia Mkuu wa Serikali kuwa haina madhara kwa binadamu.
- 4.4 Waliendelea kudai kwamba walikuwa wakijaribu kuifikishia jamii ujumbe juu ya kujiepusha na matumizi ya pombe haramu ya gongo kwa kuwaambia watumiaji wa pombe ya gongo wasitumie pombe hiyo kwa kisingizio cha kutibu vidonda vya tumbo. Walisema wanafahamu kuwa unywaji wa pombe haramu ya gongo ni kosa kwa mujibu wa Sheria za nchi.
- 4.5 Walimalizia utetezi wao kwa kuomba radhi kwa kosa lililotendeka na kwa usumbufu wo wote uliojitekeza hasa ikizingatiwa kwamba, ni mara yao ya kwanza kutenda kosa.

5.0 TATHMINI YA KAMATI

- 5.1 Kamati ya Maudhui imebaini kwamba **Abood FM Radio** imetenda kosa la kutangaza maudhui yenyе lugha ya matusi kwa kutangaza maudhui yaliyohamasisha watu kutukana matusi ya **mbwa wee, punda wee** na

farasi badala ya tusi la mama, kinyume na Kanuni Na. 11 (1) (c) ya Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018;

- 5.2 Kamati ya Maudhui pia imeona kuwa utetezi wa **Abood FM Radio** kuwa walikuwa wanaikemea na kuifundisha jamii kuacha tabia ya kutukana tusi la mama hauna mashiko kwa sababu maudhui yao pia yalielekeza jamii kutukana matusi mengine kama vile, mbwa wee, punda wee na farasi wee kama mbadala wa tusi la mama;
- 5.3 Vile vile, Kamati ya Maudhui imebaini kuwa Kituo cha **Abood FM Radio** kimetenda kwa makusudi kosa la kuipotosha jamii kwa kutangaza maudhui yenyenye kushabikia unywaji wa pombe haramu ya gongo kuwa ni dawa ya vidonda vyatumbu;
- 5.4 Kamati haikubaliani na utetezi wa **Abood FM Radio** kuwa walijaribu kuifkishia jamii ujumbe juu ya kujiepusha na unywaji wa gongo kwa sababu sehemu ya maudhui yao imeonesha wazi kuwa waliipotosha jamii kuwa gongo inasafisha vidonda vyatwenye utumbo.

6.0 USHAURI WA KAMATI KWA ABOOD FM RADIO.

Kutokana na makosa yaliyobainika, **Abood FM Radio** wanashauriwa kuhakikisha wanawapatia watangazaji wao mafunzo ya mara kwa mara ya tasnia ya utangazaji wa habari ili kuweza kuepukana na kutenda makosa.

7.0 UAMUZI WA KAMATI

Baada ya kuusoma na kuutafakari kwa kina utetezi wa maandishi uliowasilishwa na Uongozi wa **Abood FM Radio**, Kamati ya Maudhui imeridhika pasi na shaka kuwa **Abood FM Radio** kupitia vipindi vyao vya “**Kibasi cha Ukurasa Mpya**” na “**Morning Special**” wamekiuka Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018.

Hivyo basi, Kamati ya Maudhui inaanua kutoa adhabu zifuatazo kwa **Abood FM Radio**;

1. Wanapewa Onyo;
2. Wanatakiwa kuomba radhi kwa siku tatu (3) mfululizo kwa wasikilizaji, kupitia vipindi viliviyotumika kutendea makosa.
3. Wanatozwa faini ya **Shilingi Milioni Mbili (TZS. 2,000,000.00)** tu watakayolipa kwa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA);

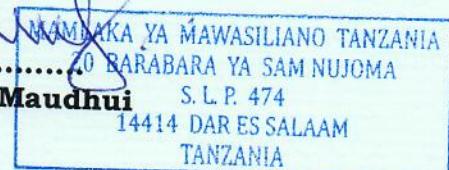
Uamuzi huu umetolewa Dar es Salaam leo tarehe **12 Juni 2020**.

Haki ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi huu kwenye Baraza la Ushindani wa Haki Kibiashara (Fair Competition Tribunal – FCT) iko wazi ndani ya siku 21 (ishirini na moja) kuanzia siku ya kutolewa kwa uamuzi huu.

Uamuzi huu umesainiwa na:

Joseph Method Mapunda

.....
Makamu Mwenyekiti wa Kamati ya Maudhui

PAMOJA NA WAJUMBE WAFUATAO WA KAMATI YA MAUDHUI:

1. **Abdul Ramadhani Ngarawa**.....
2. **Derek Kaitira Murusuri**.....
3. **Jacob Gregory Tesha**.....

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
MAMLAKA YA MAWASILIANO TANZANIA
ISO 9001:2015 CERTIFIED

**KATIKA KAMATI YA MAUDHUI YA MAMLAKA YA MAWASILIANO
TANZANIA, DAR ES SALAAM**

SHAURI NA. 14 - 2019/2020

DHIDI YA

MUM FM RADIO

UAMUZI

**UAMUZI WA KAMATI YA MAUDHUI KUHUSU TUHUMA ZA UKIUKAJI WA
KANUNI ZA MAWASILIANO YA KIELEKTRONIKI NA POSTA (MAUDHUI YA
UTANGAZAJI WA REDIO NA TELEVISHENI), 2018.**

1.0 MAELEZO KUHUSU UKIUKAJI WA KANUNI

- 1.1 Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania, ilitoa leseni ya kurusha Matangazo (Matangazo ya Redio) kwa kituo cha **MUM FM Radio** kwa ajili ya kutoa huduma ya utangazaji wa maudhui kwa njia ya redio.
- 1.2 Tarehe 04 Machi, 2020 kati ya saa 1.00 asubuhi na saa 4.00 asubuhi, kituo cha **MUM FM Radio** kinatuhumiwa kukiuka Sheria, Kanuni na Maadili ya utangazaji wa habari kupitia kipindi cha “**Ukweli wa Mambo**” kwa kurusha maudhui bila ya kuzingatia mizania ya habari.
- 1.3 Watangazaji wa kipindi cha “**Ukweli wa Mambo**” wanatuhumiwa kuendesha kipindi bila kuzingatia Sheria, Kanuni, Weledi na Maadili ya uandishi wa habari pale walipowaruhusu wasikilizaji kupiga simu na kutoa maoni yao ambapo msikilizaji mmoja alipiga simu na kutoa tuhuma zilizolishambulia Jeshi la Polisi Tanzania kwa kudai kuwa lilishindwa kuwajibika baada ya baadhi ya wananchi wa Wilaya ya Hai kuvamia mkutano wa Mbunge wa Jimbo la Hai, Mhe. Freeman Mbowe.

- 1.4 Watangazaji walishindwa kuweka mizania ya habari hiyo kwa kuacha kulitafuta Jeshi la Polisi ili liweze kutolea ufanuzi wa tuhuma hizo, jambo ambalo ni ukiukwaji wa Kanuni na Maadili ya Uandishi na Utangazaji wa Habari.
- 1.5 Watangazaji wa **MUM FM Radio** walishindwa kuweka mizania ya habari pale walipomuacha msikilizaji huyo azungumze maneno yafuatayo;
- “ ....naitwa Salumu kutoka Iringa, mimi nataka kuchangia....kuna mkutano jana ulifanyika katika jimbo la Mbwe, kuna vijana kama 50 walijitokeza ambao ni wa kike na wa kiume...Mbwe anavyoingia kupanda jukwaani, vijana wakatokezea wakaanza kupiga kelele wakasema utuambie ...sijui tunamtaka Magufuli....wakavuruga mkutano ukasambaratika na mapolisi wakafika pale kusambaratisha mvurugano ule, vijana wale hawakukamatwa na kitendo cha kwenda kuingilia mkutano wa mtu kwenda kuvuruga, hivi hao lengo lao ni nini si walikuwa wanatakiwa wachukuliwe hatua na wakamatwe....ndio....mbona wale vijana hawakukamatwa... vijana waliondoka na polisi wapo na Mbwe... na Mwenyekiti wa CHADEMA aliwahi kusema kuna watu wanaagizwa kuja kutuingilia kwenye shughuli zetu tunazozifanya lakini ninyi mapolisi hamujajui lakini mimi nawajua na Mbwe alishatoa taarifa....na jana polisi wote wanasema mimi sijui, mimi sijasikia kuhusu jambo hilo, kwahiyio ni kitendo cha kuwavurugia sisi ili tuonekane wapinzani hawana msimamo na wanajivuruga wenyewe....”.*
- 1.6 **Vile vile**, tarehe 04 Machi, 2020 kati ya saa 1.00 asubuhi na saa 4.00 asubuhi, kituo cha **MUM FM Radio**, katika kipindi cha “**Ukweli wa Mambo**” kwenye kipengele cha “**Magazeti**” kinatuhumiwa kukiuka agizo la Serikali lililotolewa na Mheshimiwa Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo, Mhe. Dkt. Harrison Mwakyembe (Mb), tarehe 03 Mei, 2017 ambalo linawataka watangazaji wa vituo vya Redio na Televisheni kutosoma kwa undani maudhui yaliyopo katika magazeti badala yake wasome vichwa vya habari pekee.
- 1.7 Kituo cha **MUM FM Radio** kimekiuka agizo hilo la Serikali kupitia kipindi cha “**Ukweli wa Mambo**” kwenye kipengele cha “**Magazeti**” pale mtangazaji alipokuwa akisoma kwa undani na kujadili habari mbali mbali zilizoandikwa katika magazeti kinyume na agizo lililotolewa na Serikali.

2.0 KANUNI ZILIZOKIUKWA

- 2.1 Kitendo cha kusoma na kuchambua kwa undani habari zilizoandikwa kwenye magazeti, Kituo cha **MUM FM Radio** kinatuhumiwa kupuuza kwa makusudi agizo la Serikali lililotolewa na Mheshimiwa Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo tarehe 03 Mei, 2017.
- 2.2 **Vile vile**, kitendo cha kutangaza maudhui yasiyo na mizania ya habari, Kituo cha **MUM FM Radio** kinatuhumiwa kukiuka Kanuni Na. 16 na

17(1) za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018, zinazosomeka kama ifuatavyo:-

16. A content service licensee shall ensure that, during the presentation of current affairs programme, factual programmes and documentaries; where issues of public importance are discussed, reasonable effort is made and reasonable opportunity is given to present a fair, accurate, balanced and impartial view.

17.(1) Where the licensee allows the expression of personal views during the programme, the audience shall be informed in advance and be given an opportunity to respond to such views.

3.0 WITO WA KUTOA MAELEZO YA UTETEZI.

- 3.1 Tarehe 14 Aprili, 2020, Kamati ya Maudhui iliuandikia uongozi wa **MUM FM Radio**, wito wa kuwasilisha utetezi wao wa maandishi dhidi ya tuhuma zinazowakabili.
- 3.2 Tarehe 16 Aprili, 2020, Uongozi wa **MUM FM Radio** uliwasilisha utetezi wa maandishi uliosainiwa na **J.S. Kachemela**, Kaimu Mkurugenzi wa Kituo.

4.0 UTETEZI WA MUM FM RADIO

- 4.1 Katika utetezi wao, Uongozi wa **MUM FM Radio** ulianza kusema kuwa kwa takribani miaka kumi ya kuwa hewani, wamekuwa wakitangaza kwa kuzingatia Sera ya Kituo na Kanuni za Utangazaji na kwamba hawajawahi kukutwa na dosari yo yote. Walisema kuwa wamesikitika kwa matukio ya ukiukaji wa utangazaji yaliyofanywa na haikuwa nia yao kueleweka hivyo. Walidai kuwa walitegemea maelezo ya mtangazaji aliyoyatoa baada ya maoni ya msikilizaji wao yangetsha kuondoa dosari iliyokuwepo kwenye maoni ya msikilizaji huyo bila ya kuweka mizania kutoka Jeshi la Polisi. Waliendelea kusema kuwa wanajutia kosa na kuahidi kuwa halitajirudia tena.
- 4.2 Kuhusiana na tuhuma za kukiuka Agizo la Waziri, Uongozi wa **MUM FM Radio** ulidai kuwa kipindi chao hakifanyi uchambuzi wa habari bali wasikilizaji wao hutoa maoni juu ya habari zilizojiri kwa siku hiyo wakiongozwa na mtangazaji. Hata hivyo, walisema wanasikitika kwa tatizo lililotokea na kuahidi kuzidisha umakini ili kosa hili lisijirudie.
- 4.3 Walimalizia kwa kutoa shukrani kwa Kamati kwa kufuutilia matangazo yao na kuwakosoa pale wanapokosea. Walisema kuwa wamepokea ushauri na angalizo la Kamati na kuahidi kuyafanya kazi mapungufu yote yaliyojitokeza.

5.0 TATHMINI YA KAMATI

- 5.1 Kamati ya Maudhui imebaini kwamba MUM FM Radio imetenda kosa la kutangaza maudhui yasiyo na mizania ya habari kama ambavyo wamekiri wenyewe, kinyume na Kanuni Na. 16 na 17(1) za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018;
- 5.2 Kamati ya Maudhui imeona kuwa utetezi wa **MUM FM Radio** kuwa walitarajia maelezo ya mtangazaji yangeondoa dosari iliyojitokeza hauna msingi wo wote kwa sababu Sheria na Kanuni zinawataka wazingatie mizania ya habari kwa kulipa nafasi Jeshi la Polisi kutoa ufanuzi wa tuhuma ambazo ziliibuliwa dhidi ya Jeshi hilo katika kipindi chao;
- 5.3 Pia, Kamati ya Maudhui imebaini kuwa Kituo cha **MUM FM Radio** kimekiuka kwa makusudi Agizo la Serikali lililotolewa na Mheshimiwa Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo mnamo tarehe 03 Mei, 2017 jijini Mwanza kwa kusoma kwa undani maudhui ya habari zilizoandikwa kwenye magazeti, kama ambavyo wamekiri wenyewe;
- 5.4 Kamati imeona kuwa hapakuwa na usimamizi makini wa maudhui yaliyotangazwa na **MUM FM Radio** katika kipindi chao cha “**Ukweli wa Mambo**” na hivyo kupelekea ukiukwaji wa Kanuni zilizotajwa hapo juu pamoja na Agizo la Serikali.

6.0 USHAURI WA KAMATI KWA MUM FM RADIO.

Kutokana na makosa yaliyobainika, Kamati inaushauri Uongozi wa **MUM FM Radio** kuimarisha usimamizi wa vipindi vyao ili kuepuka uvunjaji wa Sheria, Kanuni na Maadili ya utangazaji wa habari na maagizo ya Serikali katika kazi zao;

Pia, **MUM FM Radio** wanashauriwa kuhakikisha wanawapatia watangazaji wao mafunzo ya mara kwa mara ya tasnia ya Utangazaji wa Habari ili kuweza kuepukana na kutenda makosa.

7.0 UAMUZI WA KAMATI

Baada ya kusoma na kutafakari kwa kina utetezi wa maandishi uliowasilishwa na Uongozi wa **MUM FM Radio**, Kamati ya Maudhui imeridhika pasi na shaka kuwa **MUM FM Radio** kuititia kipindi chake cha “**Ukweli wa Mambo**” wamekiuka Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018 pamoja na Agizo la Serikali la kutosoma habari za magazetini kwa undani.

Hivyo basi, Kamati ya Maudhui inatoa adhabu zifuatazo kwa **MUM FM Radio**;

1. Wanapewa onyo;

2. Wanatakiwa kuomba radhi kwa siku tatu (3) mfululizo kwa Jeshi la Polisi Tanzania pamoja na wasikilizaji wao ambao waliathirika na maudhui yao, kupitia kipindi chao kilichotumika kutenda makosa.
3. Wanatozwa faini ya **Shilingi Milioni Tatu (TZS. 3,000,000.00)** tu itakayolipwa kwa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA);

Uamuzi huu umetolewa Dar es Salaam leo tarehe **12 Juni 2020**.

Haki ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi huu kwenye Baraza la Ushindani wa Haki Kibiashara (Fair Competition Tribunal – FCT) iko wazi ndani ya siku 21 (ishirini na moja) kuanzia siku ya kutolewa kwa uamuzi huu.

Uamuzi huu umesainiwa na:

Joseph Method Mapunda

Makamu Mwenyeekiti wa Kamati ya Maudhui

PAMOJA NA WAJUMBE WAFUATAO WA KAMATI YA MAUDHUI:

1. **Abdul Ramadhani Ngarawa**.....
2. **Derek Kaitira Murusuri**.....
3. **Jacob Gregory Tesha**.....

**KATIKA KAMATI YA MAUDHUI YA MAMLAKA YA MAWASILIANO
TANZANIA, DAR ES SALAAM**

SHAURI NA. 15- 2019/2020

DHIDI YA

PLANET FM RADIO

**UAMUZI WA KAMATI YA MAUDHUI KUHUSU TUHUMA ZA UKIUKAJI WA
KANUNI ZA MAWASILIANO YA KIELEKTRONIKI NA POSTA (MAUDHUI
YA UTANGAZAJI WA REDIO NA TELEVISHENI), 2018**

1.0 MAELEZO KUHUSU UKIUKAJI WA KANUNI

- 1.1 Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania, (TCRA) ilitoa leseni ya kurusha Matangazo (Matangazo ya Redio) kwa kituo cha **PLANET FM RADIO** kwa ajili ya kutoa huduma za uandaaji na utangazaji wa maudhui kwa njia ya redio.
- 1.2 Tarehe 02/03/2020 kati ya saa 1.00 asubuhi na saa 4.00 asubuhi kituo cha **Planet FM Radio** kinatuhumiwa kukiuka Sheria, Kanuni na Maadili ya utangazaji kipindi cha “**Asubuhi Kamili**” kipindi hicho kilikuwa na maudhui yenye kushabikia maovu na kuwafundisha watoto mbinu za kufanya wizi.
- 1.3 Watangazaji wa kipindi cha “**Asubuhi Kamili**” walisikika wakijadili mada kuhusu malezi ya watoto kwa familia tajiri ukilinganisha na familia masikini. Uwasilishaji wa mada hiyo ulikuwa unatoa na kushabikia mbinu za wizi na kusimulia namna ya kutekeleza mbinu hizo jambo ambalo linaweza kuwafanya watoto kushawishiwa kuiga tabia mbaya ya wizi ambayo ni kinyume na maadili ya jamii.
- 1.4 Watangazaji wa **Planet FM Radio** walisikika wakishabikia vitendo hivyo walipokuwa wakizungumza maneno yafuatayo;

“ ....natokea kwenye familia ya kimasikini, asubuhi tumeamka hakuna chai hakuna kitu chochote kile, halafu sielewi na mazingira hayaeleweki kabisa, nikapata ushawishi hivi ni kwanini nisiingie chumba cha fulani kwenda kuiba na kwenda kuangalia kama kuna kitu cho chote atakachokuwa amekiacha ndani kwake...ingawa inahitaji maamuzi fulani...mwisho wa siku akazoea akazoea hivyo

akashikwa, ataonekana huyu mtoto ni mdokozi....na taratibu wizi unakunyemelea nyemelea hapo.....lakini pia upande wa pili kila siku nilishazoea naenda shule, nakuta hela imewekwa mezani pale hela ya matumizi, na kwenye familia nyingine sasa naenda shule sikosi sh. 10,000 naikuta mezani lakini siku ya kwanza, naamka pale mezani aidha baba au mama hawajaacha hela nitaenda shule kibishi, siku ya pili hajaacha pia, siku ya tatu hajaacha, hivi kwa nini nisiingie chumbani kwa mzee nianze kusachi mfukoni maana nimeshazoea mazingira naenda shule na kiasi fulani cha fedha....”.

- 1.5 **Aidha**, Mnamo tarehe 06/03/2020 kati ya saa 1.00 asubuhi na saa 4.00 asubuhi, Kituo cha **Planet FM Radio** kinatuhumiwa kukiuka Sheria, Kanuni na Maadili ya utangazaji kupitia kipindi cha “**Asubuhi Kamili**” kwa kurusha maudhui bila ya kuzingatia mizania ya habari.
- 1.6 Watangazaji wake walikuwa wakitoa maudhui ya kuegemea upande mmoja na yenye kuashiria kumshambulia **Mhe. Mwita Waitara** ambaye ni Naibu Waziri TAMISEMI na Mbunge wa jimbo la Ukonga kwa kitendo chake cha kutangaza nia ya kugombea Ubunge katika Jimbo la Tarime Vijijini kuchuana na **Mhe. John Heche** bila ya kumpa nafasi mhusika kuzitolea ufanuzi tuhuma hizo.
- 1.7 Watangazaji wa **Planet FM Radio** walianza kusoma taarifa ambayo ilikuwa na maoni yanayohusu Wazee wa CCM katika Mkoa wa Mara juu ya uamuzi wa Mheshimiwa Waitara kutangaza nia ya kugombea Ubunge katika jimbo la Tarime Mkoani Mara.
- 1.8 Watangazaji wa **Planet FM Radio** walihoji na kutoa maoni yao binafsi kama vile ni wasemaji wa vyama vyaya siasa na kusema CCM kuna makundi mengi na bado hayajaisha na yatasababisha wapinzani kuchukua majimbo mengi. Pia waliendelea kuhoji ni kwa nini Mheshimiwa Waitara ameamua kuondoka katika Jimbo la Ukonga na kwenda kumchokoza Mheshimiwa Heche.
- 1.9 Watangazaji waliskika wakitoa tuhuma hizo walipokuwa wakizungumza maneno yafuatayo:

“ ...Tangu atangaze kugombea Ubunge Tarime vijijini amesababisha mpasuko mkubwa ndani ya chama hicho.....Waitara anadhani bado yupo CHADEMA tunaomba Mheshimiwa Rais huyu kijana anatuharibia chama....kwa hiyo huko Mara kumekucha tayari, na hili ambalo limezungumzwa na Wazee la kuwepo kwa makundi ....mionganini mwa kitu ambacho kiliwaponza CCM katika uchaguzi wa mwaka 2015 ni uwepo wa makundi ndani ya chama chao, kilisababisha upinzani ukapata nguvu kwa asilimia kubwa sana na pia kuibuka na ushindi katika baadhi ya maeneo ya majimbo ya ubunge na madiwani, na haya makundi si kwamba yameisha na ndio maana mpaka leo hii wapinzani wanakwambia ya

kwamba, sisi tuna uwezo wa kushinda majimbo mengi ya Ubunge kwa sababu kule CCM bado....kwani huyu Mwita Waitara kwanini asigombee huko Ukonga, kwanini aende kumchokoza Heche....Waitara amekuwa na vita ya maneno pamoja na Mbunge wa Tarime vijijini Mheshimiwa John Heche,...kwa hiyo kilichopo hapa kwamba tukomeshe...

2.0 KANUNI ZILIZOKIUKWA

Kwamba, kitendo cha kuendesha kipindi chenye maudhui yanayoshabikia na kufundisha mbinu za wizi kwa watoto, pamoja na kurusha maudhui yasiyokuwa na mizania ya habari, **Planet FM Radio** inatuhumiwa kukiuka Kanuni Na. 12(1) (a), (d), 16 na 17(1) za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni) 2018, ambazo zinasomeka kama ifuatavyo:-

12.-(1) *A content services licensee shall-*

- (a) *ensure that due care is exercised in order to avoid content which may disturb or be harmful to children;*
- (d) *protect children from negative influences.*

16. *A content service licensee shall ensure that, during the presentation of current affairs programme, factual programmes and documentaries; where issues of public importance are discussed, reasonable efforts IS made and Reasonable opportunity is given to present a fair, accurate, balanced and impartial view.*

17.- (1) *Where the licensee allows the expression of personal views during the programme, the audience shall be informed in advance and be given an opportunity to respond to such views.*

3.0 WITO WA KUTOA MAELEZO YA UTETEZI

- 3.1 Tarehe 26 Mei, 2020, Kamati ya Maudhui iliuandikia uongozi wa **Planet FM Radio**, wito wa kuwasilisha mbele ya Kamati maelezo au utetezi wao wa kimaandishi ni kwa nini wasichukuliwe hatua za kisheria kwa tuhuma hizo.
- 3.2 Tarehe 01, Juni, 2020, uongozi wa **Planet FM Radio** ultuma utetezi/maelezo ya kimaandishi juu ya tuhuma za kukiuka Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018. Utetezi/maelezo hayo ya kimaandishi yalikuwa yamesainiwa na Bw. Bismass Shila, Mhariri wa Kituo cha **Planet FM Radio**.

4.0 MAELEZO YA UTETEZI YA PLANET FM RADIO

- 4.1 Katika Utetezi/maelezo hayo ya kimaandishi Uongozi wa Planet FM Radio uliambia Kamati kuwa unakiri kutokea kwa makosa hayo ya kukiuka

Kanuni, lakini ni mara ya kwanza kwa wao kupata tuhuma kama hizo kwani kulitokana na Watangazaji wa kipindi hicho kujisahau na tayari Uongozi wa **Planet FM Radio** ulikwisha chukua hatua za awali ili hali ya kujisahau isijirudie.

- 4.2 Bw Shila alidai kuwa walichukua hatua za kuwaita kwenye kikao cha nidhamu Watangazaji wa kipindi husika ambapo baada ya kuelezwu makosa yao walikiri kosa hilo na kuomba radhi ili wasamehewe.
- 4.3 Aidha Bw Shila aliendelea kudai kuwa katika kosa la pili liliofanyika tarehe 6/03/2020 la kutoweka mizania ya habari lilitokea kwasababu walichelewa kupata mawasiliano kwa njia ya Simu ya mkononi ya Mhe. Naibu Waziri TAMISEMI.
- 4.4 Vile vile, Bw Shila aliendelea kusema kuwa hata watangazaji wa kipindi husika waliandika barua za kuomba radhi.
- 4.5 Alimalizia kusema kuwa Kituo chao si cha watu wajeuri wanaokiuka, Sheria na Kanuni za Utangazaji wa Habari na kusema kosa lilitokea kwa uzembe. Waliahidi Kamati ya Maudhui kuwa watajirekebisha ili jambo hilo lisijirudie.

5.0 TATHMINI YA KAMATI

- 5.1 Baada ya kusoma na kuzingatia utetezi wa **Planet FM Radio** Kamati ya Maudhui imebaini kwamba **Planet FM Radio** kuititia kipindi hicho ilitangaza maudhui yasiyokuwa na mizania ya habari na yenye kushabikia maovu na yanayowafundisha watoto mbinu za kufanya wizi kinyume na Sheria, Kanuni, weledi, miiko na maadili ya uandishi na utangazaji wa habari;
- 5.2 Vile Vile, Kamati imeona kuwa kwa kutozingatia mizania ya Habari **Planet FM Radio** imeleta uchonganishi baina ya Naibu Waziri na wananchi.
- 5.3 Kamati imeona madai ya kuwa makosa hayo ni mara ya kwanza na yalitokana na watangazaji wa kipindi hicho kujisahau hayana mantiki kwa sababu Watangazaji makini wanatakiwa kuzingatia wakati wote weledi na Maadili ya Uandishi na Utangazaji wa Habari.

6.0 UAMUZI WA KAMATI

Baada ya kuititia na kutafakari kwa kina maelezo ya utetezi yaliyowasilishwa na Uongozi wa **Planet FM Radio** Kamati ya Maudhui imeridhika pasi na shaka kuwa **Planet FM Radio** kuititia kipindi cha "**Asubuhi Kamili**" imekiuka Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018.

Hivyo Basi, kwa mujibu wa Kifungu cha 28 (1) (b) na (d) cha Sheria ya Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania, Sura ya 172, Marejeo ya Mwaka 2017, Kamati ya Maudhui inatoa adhabu zifuatazo kwa **Planet FM Radio**;

1. Wanapewa Onyo Kali
2. Wanatakiwa kumwomba radhi Mhe Naibu Waziri, Mwita Waitara, kupitia kipindi kilichotumika kutenda kosa hili; na
3. Wanatozwa faini ya **Shilingi Milioni Mbili na Laki tano (TZS. 2,500,000.00)** tu, itakayolipa kwa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA).

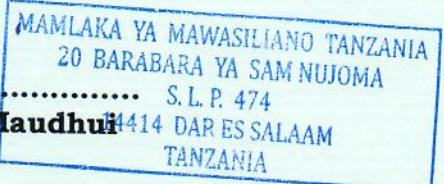
Uamuzi huu umetolewa Dar es Salaam leo tarehe **12 Juni 2020**.

Haki ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi huu kwenye Baraza la Ushindani wa Haki Kibiashara (Fair Competition Tribunal – FCT) iko wazi ndani ya siku 21 (ishirini na moja) kuanzia leo.

Uamuzi huu umesainiwa na:

Joseph Method Mapunda

Makamu Mwenyekiti wa Kamati ya Maudhui

PAMOJA NA WAJUMBE WAFUATAO WA KAMATI YA MAUDHUI :

Abdul Ramadhani Ngarawa.....

Derek Kaitira Murusuri.....

Jacob Gregory Tesha.....

**KATIKA KAMATI YA MAUDHUI YA MAMLAKA YA MAWASILIANO
TANZANIA, DAR ES SALAAM**

SHAURI NA. 17 - 2019/2020

DHIDI YA

ENTERTAINMENT FM RADIO

UAMUZI

**UAMUZI WA KAMATI YA MAUDHUI KUHUSU TUHUMA ZA UKIUKAJI WA
KANUNI ZA MAWASILIANO YA KIELEKTRONIKI NA POSTA (MAUDHUI YA
UTANGAZAJI WA REDIO NA TELEVISHENI), 2018.**

1.0 MAELEZO KUHUSU UKIUKAJI WA KANUNI

- 1.1 Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania ilitoa leseni ya huduma ya Utangazaji wa Maudhui kwa njia ya Redio kwa kituo cha **ENTERTAINMENT FM RADIO**.
- 1.2 Tarehe 17 Machi, 2020, kituo cha **ENTERTAINMENT FM RADIO**, katika kipindi chake cha "**Joto la Asubuhi**" kilichorushwa kati ya saa 12.00 asubuhi na saa 4.00 asubuhi, kinatuhumiwa kutangaza maudhui yenyewe viashiria vya kukejeli na kupotosha jamii ili iuone ugonjwa hatari wa homa kali ya mapafu inayosababishwa na virusi vya Corona (COVID-19) kuwa wa kawaida na sio hatarishi kinyume na maelekezo yaliyotolewa na Serikali.

Ifuatayo ni nukuu ya sehemu ya maudhui hayo:-

“Coronaa kwamba ilee corona yaani we ndo ugonjwa saana...wamekuja Ebola hapa wamegonga mwamba kaja kaswende kaja ukimwi kaja...mi nakupa taarifa tu kwamba usijejikuta kwamba ndo ileee yaani kwamba we ndo ule ugonjwa saanaa...yaani kwamba we ndo Coronaa...sikiliza kuna magonjwa mengi yamekuja bongo kuna Ebola kuna.... usijifanye we ndo ugonjwa saanaa”

- 1.3 **Aidha**, kituo cha **ENTERTAINMENT FM RADIO** katika kipindi chake hicho cha "**Joto la Asubuhi**" kinatuhumiwa kuendesha mjadala juu ya utunzaji wa mazingira ambao ulilenga kulidhiihaki na kulishutumu Baraza la Usimamizi wa Mazingira la Taifa (NEMC) kwa madai ya kushindwa kutekeleza majukumu yake, bila kutoa nafasi kwa NEMC kutoa ufanuzi wa tuhuma hizo.

- 1.4 **Vile vile**, kituo cha **ENTERTAINMENT FM RADIO** kiliendesha mjadala huo bila ya kuzingatia mizania baada ya kushindwa kuushirikisha uongozi wa NEMC ili waweze kulithibitisha na kulitolea ufanuzi/maoni suala hilo, jambo ambalo ni kinyume na Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018.

Ifuatayo ni sehemu ya mjadala katika kipindi hicho:-

"NEMC wamekaa kama watoto wakiwa wako katikati yani hawajielewi tu, wanapambana na mazingira yao. NEMC hatuwezi kuilaumu chombo kipo miaka mingi sana lakini ni chombo ambacho kimeshindwa kwa sehemu kubwa kuonyesha nguvu zake kadiri inavyotaka pengine kimebanwa au hakina meno ya kutosha sheria hazijajitosheleza au kimeminywa uhuru kutokana na sababu mbalimbali ambazo ziko ndani na nje ya uwezo wake kwa Serikali yenye husika".

2.0 **KANUNI ZILIZOKIUKWA**

- 2.1 Kitendo cha kutangaza maudhui yenyе viashiria vya kukejeli na kupotosha jamii pamoja na kutozingatia mizania katika utangazaji wa habari, **ENTERTAINMENT FM RADIO** inatuhumiwa kukiuka Kanuni Na. 11(1) (a), (c), na 11(2) (g), 16, 29 (b) na 30 za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018.

Kanuni tajwa zinasomeka kama ifuatavyo:-

11.-(1) A licensee shall ensure that the programme and its presentation-

- (a) upholds national sovereignty, national unity, national interest, national security and Tanzania's economic interests;
- (c) observes good taste and decency;

(2) A licensee shall not broadcast any matter which-

- (g) communicate a message to viewers or listeners which is likely to influence their minds without their being aware of what has occurred.

16. A content service licensee shall ensure that, during the presentation of current affairs programme, factual programmes and documentaries; where issues of public importance are discussed, reasonable effort is made and reasonable opportunity is given to present a fair, accurate, balanced and impartial view.

29.- A content services licensee shall-

- (b) refrain from using language meant to mislead or unnecessarily cause alarm and despondency;

30. A free-to-air content services licensee shall ensure that any commentaries that are broadcast, whether the comments are made by the licensee or by any person invited by the licensee, are presented in a manner that clearly indicates that they are based on facts which are clearly stated.

3.0 WITO WA KUTOA MAELEZO YA UTETEZI.

- 3.1 Tarehe 26 Mei, 2020, Kamati ya Maudhui iliuandikia Uongozi wa **ENTERTAINMENT FM RADIO**, wito wa kuwasilisha utetezi wa maandishi dhidi ya tuhuma zinazowakabili.
- 3.2 Tarehe 01 Juni, 2020, Uongozi wa **ENTERTAINMENT FM RADIO** uliwasilisha utetezi wao wa maandishi uliosainiwa na Bwana Mohamed Lukwili, Meneja Mkuu wa kituo hicho.

4.0 UTETEZI WA ENTERTAINMENT FM RADIO

- 4.1 Katika utetezi wao, Uongozi wa **ENTERTAINMENT FM RADIO** ulidai kuwa waliposoma wito wa Kamati walihisi kwamba kuna makosa makubwa waliyokuwa wameyafanya lakini waliposikiliza maudhui yao waliyotangaza walipata mtazamo tofauti. Waliendelea kudai kuwa ili maamuzi sahihi yafikiwe, maudhui yao yanapaswa kusikilizwa yote na sio kuzingatia sentensi chache ambazo zinapoteza maana na nia yao waliyodhamiria.
- 4.2 Uongozi huo uliilekeza Kamati katika moja ya Kanuni za utafsiri wa kisheria, "Golden Rule" ambayo hutumika mahali ambapo tafsiri halisi/ya wazi, "Literal rule" inaweza kupotosha maana na nia iliyodhamiriwa na chombo kilichotunga Sheria husika. Pia, walielezea kesi ya "Sigsworth [1935] Ch 89 ambayo kijana alimuua mama yake ambaye alikuwa hajaandika wosia na kisha kutaka kurithi mali zake zote. Katika kesi hii, Sheria ilikuwa wazi kuwa haikuwa haki kwa kijana huyo kunufaika kupitia uhalifu alioufanya.
- 4.3 Walielezea kuwa hakuna kituo kinachodhamiria kuandaa na kutangaza maudhui yanayokiuka Sheria na Kanuni na kwamba maudhui yao hayakuwa na nia mbaya kwa sababu yalianza na ujumbe wa kuelimisha na kisha kumalizia na kejeli/mzaha. Walidai lugha ya kejeli/mzaha iliyotumika katika maudhui yao ililenga kuituliza jamii ili ipunguze hofu/woga dhidi ya ugonjwa wa COVID-19.
- 4.4 Kuhusiana na tuhuma za kutozingatia mizania katika maudhui waliyoyatangaza kuhusu NEMC, Uongozi huo ulijitetea kuwa hayo yalikuwa maoni yao ya haki (*fair comment*) dhidi ya utendaji wa NEMC kwa sababu wamekuwa wakiwapa muda wa bure wa hewani mara kadhaa kwenye kipindi chao cha "**Mezani Show**" na hivyo wanaunga mkono kazi za NEMC na habari hiyo haikuhitaji maoni ya NEMC.

5.0 TATHMINI YA KAMATI

- 5.1 Kamati ya Maudhui imebaini kwamba **ENTERTAINMENT FM RADIO** imefanya kosa la kutangaza maudhui yenyе viashiria vya kukejeli na kuipotosha jamii kuhusu ugonjwa hatari wa COVID-19 kinyume na Kanuni Na. 11(1) (a), (c), na 11(2) (g), 29 (b) na 30 za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018;
- 5.2 Kamati ya Maudhui imeona kuwa maudhui waliyoyatangaza **ENTERTAINMENT FM RADIO** yanaonesha tafsiri halisi ya wazi na isiyo na mashaka kuwa walifanya kejeli/mzaha uliolenga kuipotosha jamii kuwa ugonjwa wa COVID-19 sio hatarishi. Hivyo, walikiuka maelekezo ya Serikali kwa kuwa walitakiwa kuielimisha jamii kujikinga na kupambana na ugonjwa hatari wa COVID-19;
- 5.3 Kamati imeona kwamba maudhui waliyotangaza **ENTERTAINMENT FM RADIO** yalilenga kuihamasisha jamii kutochukua tahadhari dhidi ya ugonjwa wa COVID-19, hivyo ililenga kuzorotesha juhudzi za Serikali katika kupambana na ugonjwa wa Corona;
- 5.4 Kamati imeona kuwa Kanuni ya tafsiri ya Sheria (Golden Rule) na kesi zilizonukuliwa na **ENTERTAINMENT FM RADIO** hazina mashiko katika mashtaka haya kwa sababu nia/dhumuni la Mamlaka iliyotunga Kanuni zilizokiukwa, ilikuwa ni kuviasi/kuvielekeza vituo vya Utangazaji dhidi ya utangazaji wa maudhui yanayoweza kuipotosha jamii, na hivyo kupelekea athari kwa maslahi ya Taifa;
- 5.5 Pia, Kamati ya Maudhui imebaini kwamba **ENTERTAINMENT FM RADIO** imefanya kosa la kutangaza maudhui yasiyozingatia mizania katika Utangazaji wa Habari, kinyume na Kanuni Na. 16 ya Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018;
- 5.6 Kamati imeona kuwa utetezi wa **ENTERTAINMENT FM RADIO** kuwa wamekuwa wakiwapa NEMC muda wa hewani bure katika kipindi chao cha "**Mezani Show**", na kwamba yale yalikuwa maoni ya haki yasiyohitaji ufanuzi wa NEMC, hauna msingi wo wote kwa sababu ni wazi kuwa maudhui yao yaliibua tuhuma dhidi ya NEMC. Hivyo, katika mazingira hayo, Sheria na Kanuni inawataka kuzingatia mizania ya Utangazaji wa Habari kwa kuwahoji NEMC ili watolee ufanuzi tuhuma hizo wakati kipindi kinarushwa.

6.0 USHAURI WA KAMATI KWA ENTERTAINMENT FM RADIO.

Kutokana na makosa yaliyobainika, Kamati ya Maudhui inaushauri Uongozi wa **ENTERTAINMENT FM RADIO** kuhakikisha unawapatia watangazaji wao mafunzo ya mara kwa mara ya Uandishi na Utangazaji wa Habari ili waweze kuwa makini na mahiri katika kazi zao.

7.0 UAMUZI WA KAMATI

Baada ya kuusoma na kuutafakari kwa kina utetezi wa maandishi uliowasilishwa na Uongozi wa **ENTERTAINMENT FM RADIO**, Kamati ya Maudhui imeridhika pasi na shaka kuwa **ENTERTAINMENT FM RADIO** kipitia kipindi chao cha "**Joto la Asubuhi**" kimekiuka Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018.

Hivyo, Kamati ya Maudhui inatoa adhabu zifuatazo kwa **ENTERTAINMENT FM RADIO**;

1. Wanapewa Onyo Kali;
2. Wanatakiwa kuomba radhi kwa siku tatu (3) mfululizo kwa NEMC na wasikilizaji wao ambao waliathirika na maudhui yao, kipitia kipindi kilichotumika kutenda makosa.
3. Wanatozwa faini ya **Shilingi Milioni Tatu (Tzs. 3,000,000.00)** tu watakazolipa kwa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA);

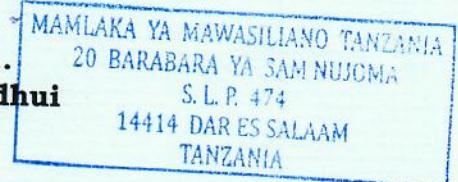
Uamuzi huu umetolewa Dar es Salaam leo tarehe **12 Juni 2020**.

Haki ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi huu kwenye Baraza la Ushindani wa Haki Kibiashara (Fair Competition Tribunal – FCT) iko wazi ndani ya siku 21 (ishirini na moja) kuanzia siku ya kutolewa kwa uamuzi huu.

Uamuzi huu umesainiwa na:

Joseph Method Mapunda

Makamu Mwenyekiti wa Kamati ya Maudhui

PAMOJA NA WAJUMBE WAFUATAO WA KAMATI YA MAUDHUI:

1. **Abdul Ramadhani Ngarawa**.....

2. **Derek Kaitira Murusuri**.....

3. **Jacob Gregory Tesha**.....

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
MAMLAKA YA MAWASILIANO TANZANIA
ISO 9001:2015 CERTIFIED

**KATIKA KAMATI YA MAUDHUI YA MAMLAKA YA MAWASILIANO
TANZANIA, DAR ES SALAAM**

SHAURI NA. 19- 2019/2020

DHIDI YA

AYO TV TZA COMPANY LIMITED

**UAMUZI WA KAMATI YA MAUDHUI KUHUSU TUHUMA ZA UKIUKAJI WA
KANUNI ZA MAWASILIANO YA KIELEKTRONIKI NA POSTA (MAUDHUI
YA MITANDAONI), 2018.**

1.0 MAELEZO KUHUSU UKIUKAJI WA KANUNI

- 1.1 Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania, ilitoa leseni ya kutoa maudhui mtandaoni kwa **AYO TV TZA COMPANY LIMITED T/A AYO TV**, kwa ajili ya kuchapisha na kutangaza habari mbali mbali mitandaoni.
- 1.2 Kwa mujibu wa Kanuni ya 4 ya Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Mitandaoni), 2018, Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania ina jukumu la kutunza kumbukumbu za watoa huduma wote wa maudhui mtandaoni pamoja na kuchukua hatua stahiki za kisheria dhidi ya mtoa huduma ye yote wa maudhui mitandaoni atakayekiuka Kanuni za Maudhui Mitandaoni au sheria nyingine.
- 1.3 Tarehe 17/03/2020, **AYO TV TZA COMPANY LIMITED** kupitia channeli yake ya YouTube, inatuhumiwa kuchapisha na kutangaza taarifa yenye viashiria vya kejeli na upotoshaji juu ya ugonjwa wa homa kali ya mapafu unaosababishwa na virusi vya Corona (COVID-19) wakati Taifa likiwa katika mapambano makali dhidi ya ugonjwa huu hatari. Vile vile maudhui hayo yalikuwa na viashiria vya kibaguzi yakiwadhalilisha baadhi ya watu katika jamii.

- 1.4 **AYO TV TZA COMPANY LIMITED T/A AYO TV** ilitangaza habari hizo bila kuzingatia Weledi, Sheria, Kanuni na Maadili ya Uandishi wa Habari kwa sababu mmiliki/mhariri wa chaneli hiyo aliweka/alichapisha picha jongefu iliyomuonesha msanii **Rashidi Abdallah Mohamed Makwiro** maarufu kama **Chid Benzi** akikejeli na kutoa maneno ya kibaguzi kuwa Wazungu wana uwezekano mkubwa wa kuathiriwa na maambukizi ya Virusi vya homa kali ya mapafu ya Corona kuliko Waafrika kwa sababu ya mfumo wa pua zao zilivyo.
- 1.5 Katika picha jongefu hiyo Mtangazaji wa chaneli ya **AYO TV TZA COMPANY LIMITED** alionekana akimhoji msanii **Rashidi Abdallah Mohamed Makwiro** marufu kama **Chid Benzi** aliyesikika akizungumza maneno yafuatayo;

"...Kweliii. ni mafua fulani ambayo yamekuwa kama mara mbili yake unafahamu kwa hiyo sana sana wanakuwa wanaathirika wale ambao system yao ya pua inashika vumbi kwa haraka na ni tatizo, mfano wazungu au vipi bwana, watu wa Asia kulee au vipi bwana, ila sisi Waafrika ambao unaweza ukakamua hivi kikatoka kitu kama keki hivi.... Corona inanipitia wapi corona hapiti kokote, lete Corona, lete Pajero, lete Rava4 vyote eeeh nakaa navyo naviendesha vizuri tu... eeh bwana tumemaliza kuhusu corona nahisi hapo"

2.0 KANUNI ZILIZOKIUKWA

Kitendo cha kuchapisha na kutangaza habari hizo ambazo hazina ukweli na uthibitisho wowote wa kisayansi, za kejeli, udhalilishaji, za kibaguzi na za kupotosha, **AYO TV TZA COMPANY LIMITED** inatuhumiwa kukiuka Kanuni Na. 5 (1) (a), na 12 (k) (ii) za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Mtandaoni), 2018. Kanuni tajwa zinasomeka kama ifuatavyo;

5.-(1) *For the purpose of these Regulations, an online content provider shall have the obligations to-*

(a) *Ensure that online content is safe, secure and does not contravene the provisions of any written law;*

12.-*Online content services provider shall not publish-*

- (k) Content that uses bad language including-
  - (i) the use of disparaging or abusive words which is calculated to offend an individual or a group of persons;
  - (l) false content which is likely to mislead or deceive the public unless where it is clearly pre-stated that the content is -
    - (i) satire and parody
    - (ii) fiction; and
    - (iii) where it is preceded by a statement that the content is not factual

3.0 WITO WA KUTOA MAELEZO YA UTETEZI

- 3.1 Tarehe 26 Mei, 2020, Kamati ya Maudhui iliuandikia uongozi wa **AYO TV TZA COMPANY LIMITED** wito wa kuwasilisha mbele ya Kamati maelezo au utetezi wa kimaandishi ni kwa nini wasichukuliwe hatua za kisheria kwa tuhuma hizo.
- 3.2 Tarehe 01 Juni, 2020, Uongozi wa **AYO TV TZA COMPANY LIMITED T/A AYO TV** ulituma utetezi/maelezo ya kimaandishi juu ya tuhuma za kukiuka Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Mtando), 2018. Utetezi/maelezo hayo ya kimaandishi yalikuwa yamesainiwa na Bw. Millard Ayo, Mkurugenzi Mtendaji wa **AYO TV TZA COMPANY LIMITED**.

4.0 MAELEZO YA UTETEZI YA AYO TV TZA COMPANY LIMITED

- 4.1 Uongozi wa **AYO TV TZA COMPANY LIMITED**, Kwenye Utetezi/maelezo ya kimaandishi yaliyowasilishwa mbele ya Kamati ya Maudhui, uliambia Kamati kuwa ulipopokea mashitaka toka Kamati ya Maudhui juu ya kutokea kwa ukiukwaji wa Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Mtandaoni), 2018 ilimwita mtangazaji aliyefanya mahojiano na Msanii **Abdallah Mohamed Makwiro (Chid Benzi)** ambapo mtangazaji huyo alidai kuwa hakumhoji Chidi Benzi juu ya hali ya Korona nchini Tanzania

kwasababu wakati akimhoji Bw Chid Benzi ugonjwa wa Corona haukuwa umeingia nchini Tanzania.

- 4.2 Aidha, katika maelezo hayo Bw Ayo aliiambia Kamati kuwa mtangazaji aliyefanya mahojiano hayo alikuwa akimuuliza Chid Benzi juu ya hali ya Corona huko nchini Afrika Kusini ambko ndiko alikokuwa na hivyo Chid Benzi alijibu kwa uelewa wake.
- 4.3 Hali kadhalika, Bw Ayo, aliendelea kusema kuwa pamoja na hayo anaishukuru Kamati ya Maudhui ya TCRA kwa kuwapa taarifa na kuainisha walichokikosea hivyo wamejifunza jambo na wanaahidi halitatokea tena.
- 4.4 Hivyo Bw. Ayo alimalizia kwa kusema kuwa uongozi wa **Ayo TV TZA COMPANY LIMITED** ulifanya kikao na mtangazaji husika na kumtahadharisha juu ya kilichotokea kisha kumkumbusha juu ya miongozo sahihi ikiwemo kuzingatia Sheria, Kanuni, Weledi na Maadili ya Uandishi na Utangazaji wa Habari, wakati anapofanya kazi zake ili kuepusha kujirudia kwa kosa kama hilo. Hivyo basi wamejifunza na wataongeza umakini katika kazi zao.

5.0 TATHMINI YA KAMATI

- 5.1 Baada ya kupitia kwa umakini maelezo ya **AYO TV TZA COMPANY LIMITED** Kamati ya Maudhui imebaini kwamba **AYO TV TZA COMPANY LIMITED** imechapisha maudhui yenyе lengo la kupotosha na bila kuzingatia Sheria, Weledi, Miiko na Maadili ya Uandishi na Utangazaji wa Habari unaomtaka mwandishi kuwa makini katika kutangaza Habari.
- 5.2 Kamati imeona madai kuwa walimhoji Chid Benzi juu ya hali ya Corona nchini Afrika Kusini kwa vile alikuwa ametembelea huko hayana uzito wala msingi wo wote kwa kuwa msanii huyo si mtaalamu wa afya

(physiology) hivyo kuweza kutolea maoni suala la kitaaluma linalohitaji mtu aliyebolea katika taaluma husika.

- 5.3 Kamati ya Maudhui imejiridhisha kuwa **AYO TV TZA COMPANY LIMITED** kama chombo cha habari cha kuaminika na chenye hadhi, kimefanya kosa la kuchapisha maudhui yenye kupotosha jamii na yenye kuleta hisia za kibaguzi kwa ujumla katika kupambana na ugonjwa wa homa kali ya mapafu inayosababishwa na virusi wa corona (COVID-19).
- 5.4 **AYO TV TZA COMPANY LIMITED** ilitakiwa kuwa makini na kuzingatia Weledi, Sheria, Kanuni na Maadili ya Uandishi wa Habari kwa kuangalia athari ya habari waliyochapisha ambayo kwa taswira yake, inadhoofisha jitihada za Serikali katika kupambana na janga hili la ugonjwa wa homa kali ya Mapafu inayosababishwa na Virusi wa Corona (COVID-19) pale inapochapisha habari za mzaha juu ya ugonjwa huo.
- 5.5 Habari hiyo ilikuwa na athari ya kuiaminisha jamii kuwa watu wenye pua fupi hawaathiriki na ugonjwaa huo hivyo kuweza kupuuza maagizo yanayotolewa na Wizara ya Afya na wataalamu wa afya kuhusu kujikinga na ugonjwa huu hatari.
- 5.6 Kamati imepokea taarifa ya hatua iliyochukuliwa na **AYO TV TZA COMPANY LIMITED** baada ya kosa kutendeka na kubaini kuwa hatua hizo hazikusaidia kuzuia kosa.

6.0 UAMUZI WA KAMATI

Baada ya kupitia kwa umakini na kutafakari kwa kina maelezo ya utetezi yaliyotolewa na Uongozi wa **AYO TV TZA COMPANY LIMITED**, Kamati ya Maudhui imeridhika pasi na shaka kuwa **AYO TV TZA COMPANY LIMITED** kupitia channeli yake ya You Tube imekiuka Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Mitandaoni), 2018 kama zilivyoainishwa hapo juu.

Hivyo Basi, kwa mujibu wa Kifungu cha 28 (1) (b) na (d) cha Sheria ya Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania, Sura ya 172, Marejeo ya Mwaka 2017, Kamati ya Maudhui inaamua kutoa adhabu zifuatazo dhidi ya **AYO TV TZA COMPANY LIMITED** :-

1. Wanapewa Onyo Kali
2. Wanatozwa faini ya **Shilingi Milioni Mbili (TZS. 2,00,000.00)** tu itakayolipwa kwa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA).

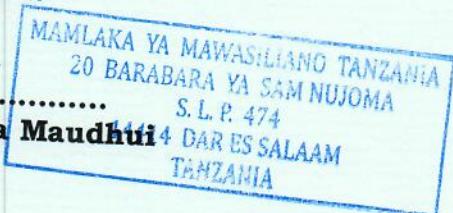
Uamuzi huu umetolewa Dar es Salaam leo tarehe **12 Juni, 2020**.

Haki ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi huu kwenye Baraza la Ushindani wa Haki Kibashara (Fair Competition Tribunal – FCT) iko wazi ndani ya siku 21 (ishirini na moja) kuanzia leo.

Uamuzi huu umesainiwa na:

Bw. Joseph Method Mapunda

.....
Makamu Mwenyekiti wa Kamati ya Maudhui

PAMOJA NA WAJUMBE WAFUATAO WA KAMATI YA MAUDHUI:

Bw. Abdul Ramadhani Ngarawa.....

Bw. Derek Kaitira Murusuri.....

Bw. Jacob Gregory Tesha.....

**KATIKA KAMATI YA MAUDHUI YA MAMLAKA YA MAWASILIANO
TANZANIA, DAR ES SALAAM**

SHAURI NA. 20 - 2019/2020

DHIDI YA

CLOUDS TELEVISION

**UAMUZI WA KAMATI YA MAUDHUI KUHUSU TUHUMA ZA UKIUKAJI WA
KANUNI ZA MAWASILIANO YA KIELEKTRONIKI NA POSTA (MAUDHUI
YA UTANGAZAJI WA REDIO NA TELEVISHENI), 2018**

1.0 MAELEZO KUHUSU UKIUKAJI WA KANUNI

- 1.1 Tarehe 19/04/2020, saa 3.00 usiku, kituo cha **Clouds Television** kinatuhumiwa kukiuka Kanuni na Maadili ya utangazaji kipindi cha “**Ng’ari Ng’ari**”. Kipindi hicho kilikuwa na maudhui yenye kuegemea upande mmoja na kushindwa kuweka mizania.
- 1.2 Mtangazaji wa kipindi cha “**Ng’ari Ng’ari**” Bi. **Sakina Lyoka** aliendesha kipindi bila kuzingatia Weledi, Kanuni na Maadili ya Uandishi na Utangazaji wa Habari, pale alipokuwa akifanya mahojiano na Bi. Mariam Yahya kuhusu mgogoro wa familia juu ya mali ambazo ziliachwa na marehemu mume wake na watu kutaka kumdhulumu. Mtangazaji alisikika akitoa maoni ya upande mmoja kutoka kwa Bi. Mariam Yahya ambaye alitoa shutuma juu ya Mkuu wa Wilaya ya Arusha.
- 1.3 Mtangazaji alisisitiza kwamba Bi. Mariam Yahya alishindwa kupata haki yake ya kumiliki mali zilizoachwa na marehemu mume wake kwa sababu kuna watu ambao walienda kuongea na Mkuu wa Wilaya ya Arusha na hivyo kusababisha kutopatikana kwa msaada kutoka kwa kiongozi huyo. Mtangazaji alifanya hivyo bila kupata ufanuzi kutoka kwa Mkuu wa Wilaya husika.
- 1.4 Mtangazaji wa **Clouds Television** alisikika akizungumza maneno yafuatayo;

“...Mkuu wa wilaya ya Kinondoni hapa amemsaidia sana; akaenda kwa Mkuu wa Wilaya ya Arusha, huko kwa Mkuu wa Wilaya ya Arusha ndo hakupata, alipata mwanzo support vizuri lakini kufika pale huwa hao wanaomdhulumu hao wakaenda kwa Mkuu wa Wilaya ya Arusha wameongea nini hatujui lakini sasa ule msaada

waliokuwa wanataka kupewa na Mkuu wa Wilaya ya Arusha hakuna tena. Analia yuko na wanae hana kitu cha kula mimi shahidi sababu nimewaona hata watoto wake mkate unawashinda”.

2.0 KANUNI ZILIZOKIUKWA

- 2.1 Kitendo cha kuendesha kipindi chenye kutoa shutuma dhidi ya Mkuu wa Wilaya ya Arusha na kushindwa kutoa nafasi ya kumsikiliza ni kinyume na Kanuni za Utangazaji. Kituo cha **Clouds Television** kinatuhumiwa kukiuka Kanuni Na. 11 (2) (e), 16 na 35 za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018, zinazosomeka kama ifuatavyo:-

11(2) A licensee shall not broadcast any matter which-

(e) is indecent, obscene, false, menacing or otherwise offensive in character;

16. A content service licensee shall ensure that, during the presentation of current affairs programme, factual programmes and documentaries; where issues of public importance are discussed, reasonable effort is made and reasonable opportunity is given to present a fair, accurate, balanced and impartial view;

35. A licensee shall ensure that investigative reports are balanced, accurate, fair and complete.

3.0 WITO WA KUTOA MAELEZO YA UTETEZI

- 3.1 Tarehe 26 Mei, 2020, Kamati ya Maudhui iliuandikia Uongozi wa **Clouds Television**, wito wa kuwasilisha mbele ya Kamati maelezo au utetezi wa kimaandishi kwa nini wasichukuliwe hatua za kisheria kwa tuhuma hizo.

Tarehe 01, Juni, 2020, Uongozi wa **Clouds Television** ulituma utetezi/maelezo ya kimaandishi juu ya tuhuma za kukiuka Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018. Utetezi/maelezo hayo ya kimaandishi yalikuwa yamesainiwa na **Bw. Sebastian Maganga**, Mkuu wa Maudhui wa **Clouds Television**.

4.0 MAELEZO YA UTETEZI YA CLOUDS TELEVISION

- 4.1 Kwenye Utetezi/maelezo hayo ya kimaandishi Uongozi wa **Clouds Television** uliiambia Kamati kuwa unakiri kutokea kwa ukiukwaji wa Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018 katika kipindi cha **Ng'ari Ng'ari**.

- 4.2 Uongozi wa **Clouds Television** ulidai kuwa baada ya kugundulika kwa tatizo hilo ulimwandikia barua mtangazaji wa kipindi pamoja na Mtengenezaji (producer) wa kipindi husika, ili kutoa maelezo yao ni kwa nini wasichukulie hatua za kinidhamu kutokana na makosa waliyoyatenda.
- 4.3 Aliendelea kudai kuwa baada ya kugundulika kwa tatizo hilo, Mkurugenzi Mkuu wa **Clouds Television**, Bw Joseph Kusaga alimtafuta Mkuu wa Wilaya ya Arusha kumwomba radhi kwa kosa hilo.
- 4.4 Aidha katika maelezo hayo Uongozi wa **Clouds Television** uliendelea kueleza kuwa Kituo kilimuomba radhi Mkuu wa Wilaya ya Arusha kupitia tarifa ya habari iliyorushwa tarehe 21/04/2020. Vile vile tarehe 25, Aprili 2020 Mtangazaji husika, Bi Sakina Lyoka alimwomba radhi Mkuu wa Wilaya ya Arusha.
- 4.5 Uongozi wa **Clouds Television**, ulimalizia kwa kuiomba radhi Kamati ya Maudhui na TCRA kwa ujumla kutokana na kosa lililojitekeza na kuahidi kuwa watajirekebisha ili kusijitekeze tena kosa kama hilo.

5.0 TATHMINI YA KAMATI

- 5.1 Baada ya kupitia utetezi wa **Clouds Television**, Kamati ya Maudhui imebaini kwamba **Clouds Television** imekiri kuwa kwenye Kipindi hicho ilitangaza maudhui yenye kuegemea upande mmoja na kushindwa kuweka mizania kinyume na Sheria, Kanuni, Weledi, Miiko na Maadili ya Uandishi na Utangazaji wa Habari.
- 5.2 Kamati imetafakari madai ya Mkurugenzi Mkuu wa **Clouds Television** Bw Joseph Kusaga, kuwa alimtafuta Mkuu wa Wilaya ya Arusha Mjini na kumwomba radhi kwa jambo hilo, na kuwa walichukua hatua ya kumwomba radhi Mkuu wa Wilaya ya Arusha Mjini kupitia taarifa ya habari, haina uzito kwa sababu haiondoi ukweli kuwa kosa lilifanyika.
- 5.3 Vile vile, hatua zinazodaiwa kuchukuliwa na uongozi wa **Clouds Television** zimefanyika baada ya Kituo cha **Clouds Television** kupokea mashtaka toka Kamati ya Maudhui juu ya ukiukwaji wa Kanuni za Utangazaji.
- 5.4 Kamati pia imebaini kuwa Mtangazaji alijitwisha nafasi ya Mlalamikaji (mhojiwa) na kutoa shutuma zenyе kuegemea upande mmoja bila kutafuta ukweli wa tuhuma hizo kutoka kwa mtuhumiwa ili aweze kutolea ufafanuzi tuhuma hizo jambo ambalo ni kinyume na Sheria Kanuni, weledi na maadili ya uandishi na utangazaji wa habari.

6.0 UAMUZI WA KAMATI

Baada ya kupitia na kutafakari kwa kina maelezo ya utetezi yaliyotolewa na Uongozi wa **Clouds Television**, Kamati ya Maudhui imeridhika pasi na shaka kuwa **Clouds Television** kupitia kipindi chao cha "**Ng'ari Ng'ari**" imekiuka Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018.

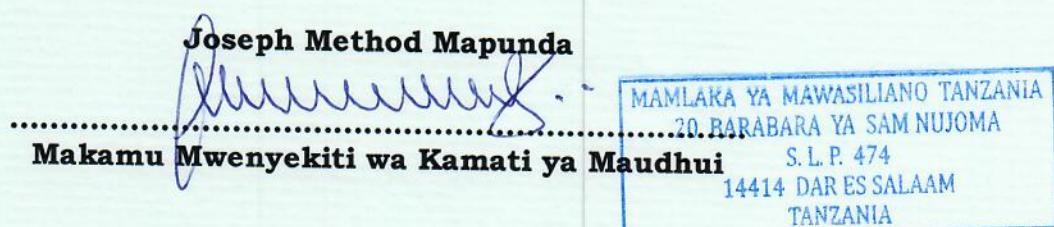
Hivyo Basi, kwa mujibu wa Kifungu cha 28 (1) (b) na (d) cha Sheria ya Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania, Sura ya 172, Marejeo ya Mwaka 2017, Kamati ya Maudhui inatoa adhabu zifuatazo kwa **Clouds Television**;

1. Wanapewa Onyo Kali
2. Wanatozwa faini ya **Shilingi Milioni Mbili na Laki tano (Tzs. 2,500,000.00) tu**, itakayolipwa kwa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA).

Uamuzi huu umetolewa Dar es Salaam leo tarehe **12 Juni 2020**.

Haki ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi huu kwenye Baraza la Ushindani wa Haki Kibiashara (Fair Competition Tribunal – FCT) iko wazi ndani ya siku 21 (ishirini na moja) kuanzia leo.

Uamuzi huu umesainiwa na:

PAMOJA NA WAJUMBE WAFUATAO WA KAMATI YA MAUDHUI :

Abdul Ramadhani Ngarawa .....

Derek Kaitira Murusuri .....

Jacob Gregory Tesha .....

**KATIKA KAMATI YA MAUDHUI YA MAMLAKA YA MAWASILIANO
TANZANIA, DAR ES SALAAM**

SHAURI NA. 04 - 2020/2021

DHIDI YA

WASAFI MEDIA ONLINE TV

UAMUZI

**UAMUZI WA KAMATI YA MAUDHUI KUHUSU TUHUMA ZA UKIUKAJI WA
KANUNI ZA MAWASILIANO YA KIELEKTRONIKI NA POSTA (MAUDHUI YA
MTANDAONI), 2018.**

1.0 MAELEZO KUHUSU UKIUKAJI WA KANUNI

- 1.1 Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA) ilitoa leseni ya kutoa maudhui mtandaoni kwa **Wasafi Media Online TV** kwa ajili ya kuchapisha na kutangaza habari mbali mbali mitandaoni.
- 1.2 Kwa mujibu wa Kanuni ya 4 ya Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Mtandaoni), 2018, Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania ina jukumu la kutunza kumbukumbu za watoa huduma wote wa maudhui mtandaoni pamoja na kuchukua hatua stahiki za kisheria dhidi ya mtoa huduma yo yote wa maudhui mitandaoni atakayekiuka Kanuni za Maudhui Mtandaoni au Sheria nydingine.
- 1.3 Tarehe 22 Juni, 2020, **Wasafi Media Online TV**, kupitia Chaneli yake ya YouTube inatuhumiwa kuchapisha maudhui yenye kichwa cha habari **Women Matters** ambayo yalijaa lugha za matusi na yenye kushabikia vitendo vyta ngono.
- 1.4 **Wasafi Media Online TV** ilitangaza habari hizo bila kuzingatia Weledi, Sheria, Kanuni na Maadili ya Uandishi wa Habari kwa sababu mhariri wa Chaneli na Mitandao hiyo ya kijamii alichapisha picha jongefu ambayo Mtangazaji pamoja na washiriki walijadili na kushabikia wajibu wa mwanaume na mwanamke kukatika kiuno katika kufanya tendo la ndoa.

- 1.5 Katika maudhui hayo, mtangazaji wa **Wasafi Media Online TV** aliendesha mjadala/mahojiano na wageni waalikwa ambao ni **Aunt Sadaka na Hadija Kopa** na walikuwa wakijadiliana kama ifuatavyo:

Mtangazaji: Jamani kipindi kinaitwa **Women Matters**, jamani kuna kiclip kimoja nimekiona kabla hata sijafungua shoo na kuanza.

Unajua wanawake huwa tunafanyaga kuwafunda, tunawaambia ukienda kwa mume wako kaa vizuri, ukienda kwa mume wako, hizi ndizo style za kufanya, jamani heee dunia mwenzangu imeharibika, kuna wanaume wanaofunda wanaume wenzao.

Yani nimeona yaaani yaniii, nimeona mwanaume anakatika kabisa eti anamfundisha mwanaume mwenzie.

Aunt Sadaka:

Lily dunia haijaharibika nooooo, naomba ubadilishe maneno yako dunia haijabadilika ndio sawa, amegundua kuwa wanawake tunafundishwa halafu wanaume wakifika kule wanaenda kutwanga mahindi.

Lilian:

Lakini kwani kazi ya mwanaume ni nini? Ni kutwanga mahindi mwanamke ndo inabidi ushughulike thats what I think.

Kazi ya mwanaume yeye ni kufanya ni kushughulika sehemu moja mwanamke ndo inabidi...

Lilian:

Mimi nimefundishwa kwamba mwanamke yako mara sijui ukatike, sijui mara ujishughulische hivi, mara ulie hivi, mwanaume yeye ni kushughulika yeye anaingia na kutoka, anaingia na kutoka.

Hadija Kopa:

Vizazi vitashuka, ingekuwa hivyo hospitali vizazi vingekuwa vimeshuka na tungefanyiwa oparation ya vizazi.

Lilian:

Mambo ya bedroom guys mwanaume hafundishwi ishu za bedroom, unamfundishaje mwanaume vitu vya bedroom.

Hadija Kopa:

Asa mwanaume asiyejua vitu vya bedroom we utakuwa na raha ya tendo.

Lilian:

Mwanaume ameshatengenezwa hivyo na Mwenyezi Mungu tayari kitu kiko nje.

Hadija Kopa:

Basi na sie tushatengenezwa tukae kama gogo vile, tumeshatengenezwa.

Ndo maana, unasikia Bi Hadija, da Lily wanakwambia mwanamke nyonga, mwanaume mapanga boi

Hadija Kopa:

Eeh kabisa mwanamke nyonga mwanaume mapanga boi
Mwanamke unakatika nyonga mwanaume panga boi.

Lilian:

Tukiwa kama wanawake jamani, ukikutana na mwanaume anayekatika namna ile na ukikutana na mwanaume anayeingia na kutoka, kwako wewe kuna tofauti?
Kuzunguuka ni kazi ya mwanamke jamani.

Vaileth:

Raha ya mapenzi, mume afanye mke afanye aende kushoto urudi kulia, aende juu urudi chini.

- 1.6 Pia, tarehe 15 Julai, 2020, **Wasafi Media Online TV**, kupitia Chaneli yake ya YouTube inatuhumiwa kuchapisha na kutangaza maudhui yenyelugha ya kuwakebehi wagombea mbali mbali amba walikwenda kuchukua fomu za kugombea viti vya Udiwani na Ubunge. Watangazaji walisema walichukua nafasi ya kuwafanyia Kampeni wagombea mbali mbali walijitokeza kuchukua fomu bila ya kuzingatia mizania. Watangazaji waliongea maneno yafuatayo:

”.....ebana tumpongeze Babu Tale, babu talent..ambapo tunaweza kusema kwamba ametoka kufiwa na mkewe, lakini ni kitu ambacho alikuishwa kiwekea nia kwa muda mrefu sana, alifiwa na mkewe na yupo katika kipindi kigumu lakini naamini Watanzania wasasimama na Babu Tale...na babu Tale amechukua fomu ya kugombea Ubunge jimbo la Morogoro vijijini, Kusini Mashariki kupitia CCM, Morogoro vijijini kule kule kwenye msiba ambapo mlienda...hatujaanza kampeni lakini tunaangalia kila mtu anachostahili apewe haki yake...babu tale kama ameweza kumuongoza mtoto wa Tandale, Diamond Platnumz, kamtoa Tandale akiwa kijana mdogo, kamleta kwenye Game la Muziki, kamtengenezea kijana wa Kitanzania kutoka sifurionea mpaka bilionea, anashindwaje kuongoza jimbo...“

2.0 KANUNI ZILIZOKIUKWA

Kitendo cha kuchapisha na kutangaza maudhui yenyelugha isiyo na staha na yenyelugha kushabikia vitendo vya ngono na kuwafanyia baadhi ya wagombea kampeni, **Wasafi Media Online TV** inatuhumiwa kukiuka Kanuni Na. 7(1) (a) na (b); 12 (b) na (k) (i) (ii), za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Mtandaoni), 2018 na Kanuni Na. 19(b), 19(e) za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Utangazaji wa Redio na Televisheni), 2018. Kanuni tajwa zinasomeka kama ifuatavyo:

- 7-(1) A licensee of online radio and television intended for broadcasting over the public internet with the objective of informing, entertaining and educating the public shall adhere to the following conditions:
- (a) content streamed to abide to regulations governing the broadcasting services;
  - (b) adhere to journalism ethics and professionalism.

- 12.-Online content services provider shall not publish-
- (b) obscene content;
  - (k) Content that uses bad language including-
  - (i) the use of disparaging or abusive words which is calculated to offend an individual or a group of persons;

19. During election period content service provider shall-
- (b) provide equitable coverage and opportunities to candidates participating in an election for the President, member of parliament or local government;
  - (e) have the responsibility to treat all political parties and contestants equitably and facilitate fair play;

3.0 WITO WA KUTOA MAELEZO YA UTETEZI

Tarehe 27 Julai, 2020, Kamati ya Maudhui ya Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania iliuandikia uongozi wa **Wasafi Media Online TV**, wito wa kuwasilisha utetezi wao wa maandishi pamoja na kufika mbele ya Kamati ya Maudhui kujieleza kuhusu tuhuma zinazowakabili.

Tarehe 07 Agosti, 2020, Uongozi wa **Wasafi Media Online TV** uliwasilisha utetezi wa maandishi uliosainiwa na **Jamal Mustapha Muyeya**, Mkurugenzi na Msimamizi wa Vipindi vya Televisheni. Pia, tarehe hiyo hiyo Uongozi huo ukiwakilishwa na **Jamal Mustapha Muyeya, Lillian Abella Mwasha**, Msimamizi na Mtangazaji wa Kipindi cha **Women Matters**, pamoja na **Sadaka Gandhi Ahmad**, Muelimishaji katika Kipindi cha **Women Matters**, ulifika mbele ya Kamati kutoa utetezi.

4.0 KUSOMEWA SHITAKA, KUANGALIA NA KUSIKILIZA MAUDHUI YA WASAFI MEDIA ONLINE TV

Kamati ya Maudhui iliusomea Uongozi wa **Wasafi Media Online TV** shtaka lao. Pia, Kamati ya Maudhui na Uongozi wa **Wasafi Media Online TV** waliskiliza maudhui yaliyotangazwa na **Wasafi Media Online TV** katika tarehe tajwa hapo juu na kisha kuualika Uongozi huo kujitetea ili kujiridhisha iwapo maudhui hayo yalikiuka Kanuni au la.

5.0 UTETEZI WA WASAFI MEDIA ONLINE TV

Katika maelezo yao ya maandishi, **Wasafi Media Online TV** walianza kwa kuomba radhi kwa kutenda makosa tajwa na kuahidi kujirekebisha haraka iwezekanavyo. Walisema kuwa hawakudhamiria kwa nia ovu, ila

katika kuchambua hoja, wazungumzaji walisema kosa la kitaaluma na kusababisha kutangaza maudhui yaliyowakwaza baadhi ya mashabiki wao. Waliendelea kusema kuwa wamekuwa wakiitazama TCRA kama mlezi wao.

Walihitimisha utetezi wao kwa kuomba kusamehewa kwa namna ya kuwalea na kuwakumbusha Sheria, Kanuni na maadili ya Uandishi wa Habari, hasa ikizingatiwa kuwa hii ni mara ya kwanza kwao kupata tatizo la kimaudhui.

Pia, **Wasafi Media Online TV** walitoa utetezi wa mdomo kama ifuatavyo:

- 5.1 **Jamal Mustapha Muyeya** alisisitiza kuwa hawakufanya makosa kwa makusudi. Alisema lengo la kipindi ni kuzungumzia matatizo ambayo watu, hasa wanawake wanayo katika jamii lakini hayajadiliwi na hivyo hawapati msaada. Aliendelea kusema kuwa huwa wanakusanya maoni ya watazamaji na kutengeneza maudhui yanayoweza kuleta suluhisho la matatizo yao lakini katika kipindi husika walikosea katika uwasilishwaji wa mada husika bila kudhamiria. Aliomba wasiadhibiwe kama wakosaji wa maksudi kwa sababu kipindi kimekuwa kikisaidia na kuelimisha watu wengi hasa wanawake.
- 5.2 Kuhusu kutangaza maudhui yaliyokebehi badhi ya wagombea na kuwapigia kampeni wagombea wengine, alisema anaomba wapate fursa ya kujifunza na kuelimishwa na Kamati ili wajue ni mbinu gani wangetumia katika kuwazungumzia wagombea hao.
- 5.3 **Lillian Abella Mwasha** aliishukuru Kamati kwa kuwaita na kusema kuwa wanaiheshimu sana Kamati na kuutambua mchango wake katika tasnia ya Uandishi na Utangazaji wa Habari. Alisema kuwa wanawake wana matatizo mengi na ndiyo maana katika kipindi husika waliongea kwa uchungu sana hadi wakazidisha maneno. Alimaliza kwa kusema kuwa wapo kwa ajili ya kuiponya jamii na hawakatai kuwa wametenda kosa.
- 5.4 **Sadaka Gandhi Ahmed** alisema kuwa kwenye kipindi husika walijitahidi sana kutumia tafsida/ maneno mbadala ili kuweza kuzungumzia mambo ambayo yamekuwa hayazungumzwi kwenye jamii. Alimaliza kwa kusema kwamba wanashukuru wamepata nafasi ya kuja mbele ya Kamati ili kujifunza na kujua ni maneno gani ya kutumia katika kipindi kwa maana bado wana mada za moto sana.

6.0 TATHMINI YA KAMATI

- 6.1 Kamati ya Maudhui imebaini kuwa **Wasafi Media Online TV** wametenda kwa makusudi kosa la kutangaza maudhui yenyе lugha isiyo na staha na yenyе kushabikia vitendo vya ngono;
- 6.2 Kamati ya Maudhui imebaini kwamba maudhui yao hayakuwa sahihi kutumika katika chombo cha Utangazaji kwa vile yalilenga kuhamasisha

vitendo nya ngono zaidi kuliko kuelimisha jamii kuhusu matatizo ya wanawake kama walivyodai;

- 6.3 Kamati ya Maudhui imejiridhisha kuwa **Wasafi Media Online TV** hawana usimamizi makini wa utayarishaji wa maudhui yao. Vile vile, Kamati imebaini kuwa wafanyakazi wa Kituo hicho hawana uelewa wa kutosha wa Sheria na Kanuni zinazosimamia chombo chao;
- 6.4 Kamati ya Maudhui imepokea na kuzingatia utetezi uliotolewa na **Wasafi Media Online TV** kuhusiana na tuhuma kuwakebehi na kuwapigia kampeni baadhi ya wagombea. Hata hivyo, katika kipindi hiki cha kuelekea Uchaguzi Mkuu, Kamati inawashauri **Wasafi Media Online TV** kuzingatia sana Sheria, Kanuni na Maadili yanayosimamia Uandishi na Utangazaji wa Habari za Uchaguzi wanapotangaza habari hizo ili kuepuka kutenda makosa;
- 6.5 Hivyo, Kamati ya Maudhui imeridhika kuwa **Wasafi Media Online TV** imetenda kosa la kuchapisha na kutangaza maudhui yenye lugha isiyo na staha na yenye kushabikia vitendo nya ngono kinyume na Kanuni Na. 7(1) (a) na (b); 12 (b) na (k) (i) (ii), za Kanuni za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Mtandaoni), 2018.

7.0 USHAURI WA KAMATI KWA WASAFI MEDIA ONLINE TV

Kutokana na makosa yaliyobainika, Kamati inaushauri Uongozi wa **Wasafi Media Online TV** kuimarisha usimamizi wa maudhui yao ili kuepuka uvunjaji wa Sheria, Kanuni na Maadili ya Uandishi na Utangazaji wa Habari;

Pia, **Wasafi Media Online TV** wanashauriwa kuhakikisha wanawapatia watangazaji wao mafunzo ya mara kwa mara kuhusu Sheria, Kanuni na madili ya Utangazaji wa Habari kwa ujumla ili kuweza kuepuka kutenda makosa.

8.0 UAMUZI WA KAMATI

Baada ya kuutafakari kwa kina utetezi uliotolewa na Uongozi wa **Wasafi Media Online TV**, Kamati ya Maudhui imeridhika pasi na shaka kuwa **Wasafi Media Online TV** kupitia Chaneli yake ya Youtube wamekiuka Kanuni tajwa za Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta (Maudhui ya Mtandaoni), 2018. Kamati inatoa mamuzi yafuatayo: -

- 8.1 Kuhusu tuhuma dhidi ya **Wasafi Media Online TV** juu ya kukebehi na kuwafanya kampeni wengine, Kamati haikuona hoja ya msimngi kuwabana watuhumiwa katika hili. Hivyo basi, Kamati inatupilia mbali tuhuma hiyo baada ya kutafakari utetezi wao kwa kukosa ushahidi usiokuwa na shaka, pamoja na kuzingatia mazingira ya kisiasa ya kipindi cha baadhi ya Wanasiasa waliotia nia.

- 8.2 Kuhusu kosa la kushabikia na kutangaza vitendo nya ngono, Kamati ya Maudhui inatoa adhabu zifuatazo kwa **Wasafi Media Online TV**:
1. Wanapewa Onyo;
  2. Wanatozwa faini ya **Shilingi Milioni Tano (TZS. 5,000,000.00)** tu, itakayolipwa kwa Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA);

Uamuzi huu umetolewa na kusomwa Dar es Salaam, leo tarehe **14 Agosti, 2020**.

Haki ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi huu kwenye Baraza la Ushindani wa Haki Kibiashara (Fair Competition Tribunal – FCT) iko wazi ndani ya siku 21 (ishirini na moja) kuanzia siku ya kutolewa kwa uamuzi huu.

Uamuzi huu umesainiwa na:

Joseph Method Mapunda

PAMOJA NA WAJUMBE WAFUATAO WA KAMATI YA MAUDHUI:

1. **Abdul Ramadhani Ngarawa** .....
2. **Derek Kaitira Murusuri** .....
3. **Jacob Gregory Tesha** .....